kitle haftalık gazete

Maden İş'in 21. Genel Kurulu 10 Eylülde toplanıyor

Maden İş Sendikası'nın Genel Kurulu KİTLE'nin bu sayısının yayınlandığı gün toplanıyor. DİSK'in ana sendikalarından biri, ve hatta birincisi olan Maden İş'in genel kurulu kanımızca, Türkiye işçi sınıfı hareketinin bu gün gelip dayandığı nokta göz önüne alınırsa son derece büyük önem taşıyor. Türkiye İşçi Sınıfı ekonomik örgütlenmede büyük yol almış olduğu halde siyasi örgütlenme bakımından yeterli değildir. İşçi Sınıfımız, bu gün siyasal örgütlenmesini güçlendirmek ve ekonomik mücadelenin merkezi siyasi otorite öncülüğünde toparlanmasını sağlamak dönemini yaşamaktadır. Maden İş'in temsil ettiği taban ise Türkiye'nin en bilinçli, en militan işçilerini bağrında taşımaktadır. Kavel grevi ile geniş kitlelere de kendini kabul ettiren devrimci sendikal mücadele geleneği, Singer, Horoz Çivi, Demir Döküm, Gamak, Profilo, Emayetaş, Erdemir, Izsal, Otosan, Otomarsan, Grundiğ grev ve direnişleri ile yeni boyutlar kazanmıştır. Bu tabandan fışkıran devrimci kadrolar Maden İş Sendikasını — kimi zaman bazı yöneticilerine rağmen— devrimci bir çizgiyi sürdürmeye zorlamıştır. Nitekim 12 Mart öncesinin hemen her önemli işçi hareketine imzasını atan bu devrimci birikim, 12 Mart sonrası faşist baskılar döneminde zulmün ana hedeflerinden biri olmuş, kıyıma uğrayan kardeşlerimizin, tutuklanan, aylarca işkence gören devrimci İşçi, Maden İş saflarından çıkmıştır.

14 Ekim seçimleri öncesinde, binbir provokasyonun kol gezdiği, küçük dükkâncıların abuk sabuk fetvalarla, bozuk pusulalarla oraya buraya çekmek istediği işçi sınıfı hareketine Maden İş'in bilinçli tabanı örnek bir disiplinle karşı çıkmış ve oylarını fire vermeksizin demokratik tercihler yönünde kullanmışlar, ülkemizde nisbi demokrasinin gerçekleşmesinde ihmal edilmez bir katkıda bulunmuşlardır.

Ne var ki, işçi sınıfının bağımsız tavrından, iyice uzaklaşarak, ve işçi sınıfı çizgisi dışındaki bir siyasi kuruluşa (CHP'ye) yamanarak, işçi yığınlarını da CHP'nin kuyruğuna takmak isteyen bazı Maden İş yöneticileri ile, Maden İş'in bilinçli tabanı arasında daha sonraki günlerde temel bir siyasi tavır farklılaşması doğmuştur. Baskı döneminin nisbi olarak sona erdirilmesinden sonra, bu yöneticiler gün demin birinci maddesi haline gelen İşçi sınıfının bağımsız siyasi örgütünün kurulma konusunda, Sosyalizme karşı açık tavır almıştır. DİSK ve Maden İş yönetimi tabanın istekleri ile çelişmiş ve «kurulmuş ve kurulacak hiç bir parti ile ilişkileri olmadığını» resmen açıklamışlardır. Bu demektir ki, «biz özel olarak Türkiye Sosyalist İşçi Partisine değil, hepten sosyalizme karşıyız»...

Yönetici ekibin, açıkça işçi sınıfı çizgisine zıt düşen bu tavrı Maden İş'in devrimci yapısının esas sahibi olan tabanında ve bu tabandan fışkıran devrimci kadrolarda layık olduğu tepkiyi görmüştür. Yıllar yılı sosyalist hareketin «kaprisli ve şımarık çocukları» gibi davranan, ve devrimci sendikacılara yaraşmayacak bir anlamsız «bağımsızlık» çizgisini inatla sürdüren yönetici ekip, 14 Ekim sonrasında bu kaypak çizgiyi bile terketmiş ve CHP kuyrukçuluğunu açıkça sürdürmeye başlamıştır. Tabanın haklı tepkilerini ise, alışılmış kongre ve tüzük hileleri ile bastırma yolunu seçmişlerdir.

İlkin Erdemir'den gelecek olan ve devrimci çizgileri bilinen delegelerin safdışı edilmesi hesaplanmış ve Türkiye sendikacılık tarihinin yüzkarası manevralarla Erdemir'in devrimci işçileri bu genel kurulda sadece bir delege ile temsil edilmek durumunda bırakılmışlardır. Yönetici kliğin genel kurul öncesi sürdürdüğü bizans entrikaları bununla da kalmamış ve daha önce seçilmiş olan İstanbul delegeleri için bütün tüzük ve teamüllere aykırı bir uygulama ile ikinci bir seçim yapılmıştır. Yönetici mihrakın denetiminde yapılan bu seçimler de devrimci kadroların zaferi ile sonuçlanmış, kimi bölgelerde 23 tur seçim yapılmasına rağmen yönetici kliğin hesapları tutmamıştır.

İşte böylesine entrikalardan sonra Maden - İş delegeleri genel kurul toplantısına katılmaktadırlar. Kullanılacak her oyun son derece ağır ve tarihsel sorumluluğu taşıdığı Maden İş Genel Kurulu, kanımızca işçi sınıfı hareketi için önemli dönemeçlerden biridir. Bir başka deyişle Maden İş genel kurulunda işçi sınıfı çizgisi ile CHP kuyrukçusu bir çizgi karşı karşıya gelecektir. İnancımız odur ki Maden İş'in delegeleri *CHP kuyrukçusu yönetici kliğin* yıllar boyunca defalarca hakettiği dersi bu defa verecek kadar örgütlü ve serinkanlı davranmasını bilecek, tüzükteki bütün anti-demokratik hükümlere rağmen bir genel kurul çekişmesinin gerektirdiği devrimci uyanıklığı göstereceklerdir. Bu kongre'de Maden İşçilerinin devrimci sınıf bilincine layık bir ekibin yönetime getirilmesi, tüm işçi sınıfının çıkarlarının yansıması olacaktır. Tutucu sendika aristokratları sendika örgütlerinde kendilerine bağlı bürokratlar ve aristokrat namzetlerini el altında tutmakta ve her kademeye onları yerleştirmektedirler. Bu bakımdan, anti - demokratik usullerle şimdiki kadronun bazı taviz ve değişikliklerle işbaşında kalması muhtemel gözükmektedir. Eğer böyle bir sonuç çıkarsa, Maden-İş'in devrimci kanadı, örgütü terketmemeli ve mücadelenin kısa vadeli olmadığını bilmelidirler.

Ama KİTLE gazetesi İşçi sınıfı ve tarih önünde gerçekleri apaçık göstermektedir. Ve yönetici sendika beyleri bilmelidirler ki, işçi sınıfı sosyalizminin gelişim dinamiği karşısında direnemeyeceklerdir.

İşçi sınıfının devrimci siyasi çizgisi, mutlaka ve uzak olmayan bir zamanda ekonomik mücadeleyi de merkezileştirecek ve İşçi sınıfının ekonomik örgütleri, kendi devrimci sendika liderlerinin yönetimine geçecektir.

Maden İş yöneticileri dün ne demişlerdi, bu gün ne diyorlar ?

Maden İş Sendikası'nın Genel Kurulu toplanırken son derece ağır bir sorumluluğu üstlenmiş olan Maden İş'in kitle tabanını temsil eden devrimci unsurlarına sendika yönetici mihrakının eski ve yeni tutumlarını sergilemeyi yararlı buluyoruz. 14 Ekim'den bu yana kapalı kapılar ardında neler döndüğünü, devrimci temsilciler derin derin düşünmek zorundadırlar.

MADEN İŞ'İN 18. GENEL KURULUNDAN BİR BELGE:

Maden İş Sendikasının 18. Genel Kurulu dolayısıyla yayınlanan bin sayfaya yaklaşan raporda şu açık görüşlere yer verilmiştir.

«... Türkiye'mizde ilerici, devrimci örgütler, bilhassa kollektif aksiyonda bulunmak zorunluluğundadırlar. Türk işçi sınıfının toplumdaki diğer sosyal örgütlere öncülük etmesi zorunluğu da vardır.

Şimdiye dek çeşitli yanıltmalarla işçi sınıfının politik bir güç olması engellendi... Sormak gerekir Kapitalist sınıf teorisyenlerine: İşçi, sınıf bilincine vardıktan sonra, neden çeşitli partilerde olsun? Kendi sınıfının partisine olur...

Bu durumda yapılacak tercih «DOST» BİR PARTİYİ SEÇMEK YERİNE, KENDİ SİYASİ PARTİNİ KURMAK, KURULU OLAN VARSA ONU BENİMSEMEKTİR... İdeolojiden yoksun ve yalnız toplu pazarlık üzerine kurulu sendikacılık hareketi şimdi eskimiş bir sendikacılık tipidir...»

Evet, Maden İş'in 18. Genel Kurul raporunda elifi elifine böyle denmektedir ve bu genel kurulun sonunda Maden İş yönetimine şu kişiler seçilmiştir: Başkan: Kemal Türkler, Başkan vekilleri: Şinası Kaya, Hilmi Güner, Cavit Şarman, Genel Sekreter: Ruhi Yümlü.

BİR BELGE DAHA:

Aynı yönetici klik 1967 Şubat'ında DİK'in kuruluşunda bulunmuş ve kuruluş bildirisini imzalamıştır. Daha sonra ANT Dergisine demeçler vermişlerdir.

Aynı yönetici ekip, DİSK'in kuruluşunun hemen ardından aynı dergiye verdikleri ortak demeçte ise şunları söylemektedirler:

«Bizler bütün gücümüzü işçi sınıfının bilincinden alıyoruz. Kapitalist yoldan kalkınmak isteyenlerin uyguladıkları sistemden doğan eşitsizlik ve düzensizliklere boyun eğmeyeceğiz...»

MAYIS 1968'DE MADEN-İŞ BAŞKAN VEKİLİNİN GÖRÜŞÜ

Bu gün Maden İş Genel Başkanı Vekili olan ve 1968 yılında Türkiye İşçi Partisi adayı olarak belediye başkanlığı seçimine katılan Şinasi Kaya, «Siyasete atılışının nedenini» şöyle açıklıyordu:

«... Çeşitli doktriner kitaplar okudum. Ve sınıfsal bilinçlenmenin gereğini anladım. Okuyup araştırdıkça iyice inandım ki Türk işçi sınıfının ve de Türk emekçi halkının kurtuluşu ancak sınıfsal bilinç yanında politik bilince varıp DEVLET YÖNETİMİNİ ELE GEÇİRMEKLE MÜMKÜNDÜR...»

BU GÜN NELER DEDİLER:

Daha dün... *«sayılacak tercih 'dost' bir partiyi seçmek yerine, kendi siyasi partisini kurmak, kurulu olan varsa onu benimsemektir»* diyenler, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kuruluşunun hemen ardından, kimin hangi akla hizmet etmek istediği çok iyi bilinen bir demeç yayınlamışlardır. Burjuva basınının sevinçle karşılayıp değerlendirdiği bu demeçte «...kurulmuş ve kurulacak partilerin hiç biri ile ilişkileri olmadığını» çekinmeksizin söylemişler ve «...14 Ekim öncesinde tesbit edilen siyasi tutuma devam edileceğini» kesin bir dille açıklamışlardır. Yani CHP'nin dümen suyundan çıkmak istemediklerini bir kere daha tekrarlamışlardır.

DAHASI VAR:

Tarih göstermiştir ki, işçi sınıfı sosyal demokrasi yoluyla burjuvazinin kuyruğuna bağlamak isteyen II ci Enternasyonal hainleri bir alay aydınla bir yığın işçi aristokratından oluşuyordu.

Bu demeci daha sonra DİSK dergisinin kapağına da koyan Maden İş yönetici kliği maden işçilerinin alınterlerinden toplanan ve BURJUVAZİYE KARŞI MÜCADELE ETMEK AMACIYLA sendika kasasına akıtılan aidatları Halk Sektörü denen burjuva yutturmacasına -bilemediniz küçük burjuvanın üçüncü yol hayalciliğine- kaynak olarak aktarmak yoluna gitmişlerdir. Erdemir işçilerinin buna karşı aldıkları tavır ise Erdemir delegasyonunun genel kurul öncesi tasfiye edilmesi planında başarıyla kullanılmaktır.

SOSYALİZME SÖVENLER:

Daha dün bir sosyalist partinin kurucusu olan ve yerli yersiz bununla övünen Maden İş yönetici mihrakının başı, 14 Ekim sonrasında giriştiği örgütlenme çabaları sırasında - ki bu çabalar CHP desteği ile başarıya ulaşacak sanılmış ancak Seydişehir, Tofaş, Oyak, Otosan örgütlenmeleri tam bir fiyasko ile sonuçlanmıştır. - İzmit'te yaptığı bir konuşmada CHP kuyrukçuluğunu, sosyalizme sövmeye kadar götürmüştür. Toplantıya katılan yüzlerce işçinin tanıklık ettiği bu konuşmada Maden-İş'in tepe yönetimi, «...faşizme ve devlet faşizmi demek olan sosyalizme karşıyız... büyük lider Ecevit seni destekliyoruz...» diyebilmiştir.

Maden-İş yönetiminin Sosyalizme ve sosyalizmin BİLİMİNE söven tavrı bununla da kalmamış, Kimya İş Sendikasının son genel kurulunda yaptığı bir konuşmada, halk sektörünü «mülkiyeti halka dağıtarak, kapitalizmin sancılarına son verecek bir formül» olarak selamlamış, salonu dolduran ve bu gün çoğunluğu TSİP saflarında siyasi mücadele veren bilinçli işçilerin haklı protestoları arasında «Ben dar kadro partisine inanmıyorum. Dar kadro partisi olmaz. Buna ancak demirperde ülkelerinde rastlanır» demiştir. Bilindiği gibi işçi sınıfı partisini «bürokratik bir dar kadro partisi» gibi göstermek, işçi sınıfının tepesinde «dar kadroların, bürokrasinin» egemen olduğunu söylemek emperyalist propogandalardır. İşçi sınıfının en bilinçli, en fedakâr, en ileri unsurları dar bürokrat kadrolarmıdır yoksa tabandan kopuk sendika bürokratları mı?

Öte yandan Maden İş'in yönetiminde işçi sınıfından «ihanet» derecesinde uzaklaşmayan sedikacılar vardır.

Türkiye'de işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki mücadelenin keskinleşmesi ölçüsünde saflar daha açık kristalleşecek sadece Maden-İş'de değil tüm sendikalarda devrimci kanatla, devrimci olmayan kanat daha netçe ortaya çıkacaktır.

Bugün Maden-İş'te tabanı yani işçi yığınlarını gerçekten temsil eden devrimci unsurların yapacağı şey yönetime mutlaka kendi en ileri unsurlarının girmesini sağlamaktır. Maden-İş'teki bu arınmada, devrimci kanadın aktif rol oynaması gereklidir. çabamız tabanın gerçek temsilcilerinin yönetimde bulunması doğrultusunda yürütülmelidir. Bu sürece engel olacak olan kişi veya kişilerin, öncelikle yönetimden düşmesi şarttır.

TDF Avrupa'daki işçilerimiz hakkında Hükümeti uyardı

Batı Avrupa'da yirmiyi aşkın işçi Derneğini bir araya getiren Avrupa Türkiyeli Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu (TDF) Temsilciler Kurulu üyelerinden kurulu bir komisyon, Türkiye'deki çalışmalarını tamamlarken aşağıdaki Basın Bildirisini yayımlamıştır.

«Batı Avrupa'daki binlerce işçimizi temsil eden yirmiden fazla derneği çatısı altında toplayan Avrupa Türkiyeli Demokratik İşçi Dernekleri bir yıla yakın bir zamandır yürütülen hazırlık döneminden sonra geçtiğimiz Haziran ayında kuruluşunu tamamlamıştır. Federasyon ve onu meydana getiren Dernekler bundan böyle ağırlık işçilerimizin en yoğun olduğu Batı Almanya'da olmak üzere Avrupa'daki işçilerimizin sorunlarını artan bir hızla ele alacaklar ve bu sorunların kamu oyunda yeterince yankılanması ve çözümlenebilmesi doğrultusunda çalışmalarını yürütecekler dir.

Türkiye'deki ekonomik ve sosyal baskı düzeninin işgücünü yabancı ülkelerde satmak zorunda bıraktığı işçilerimiz bu ülkelerde yabancı olmalarından dolayı karşılaştıkları güçlüklerin çoğunun Türk resmi makamlarının süregelen ilgisizliği ve yetersizliğin bir sonucu olduğunu görmektedirler.

Bu konuda sayısız örnekler vermek mümdündür.

Son günlerde özellikle önemi artan bir konu Batı Almanya'da çalışan biz işçilerin Türkiye'deki çocuklarımız için aldığımız çocuk paralarının Alman hükümeti tarafından kesilebilmesi olanağıdır. Bu konuda Ekim ayı sonuna dek herhangi bir girişimde bulunulmazsa, Federal Almanya ile yurdumuz arasındaki sosyal anlaşma otomatikman yürürlükten kalkacak, böylece bizler için şimdiden kesinlikle saptanmıyacak ölçüde büyük zararlar doğabilecektir. Biz, TDF olarak Türkiyeli işçilere yapılan ayrı muameleye kesinlikle karşı çıkılması gerektiği inancındayız.

Ucuz işgücü olarak Batı Avrupa ülkelerine aktarılan bizler, bize karşı yürütülen ayrım politikasına set çekebilecek tedbirlerin bir an önce alınmasını istemekteyiz. Gittiğimiz ülkelerde kâğıt üzerinde bile eşit haklara sahip olamıyan bizler Federal Almanya'daki Yabancılar Kanunu gibi bir takım hukukî dayanaklardan yola çıkacak aşağılanmaların sona ermesini dilemekteyiz. Bu amaçla kendi haklarımızı elde etmek için sendika ve derneklerde örgütlenen işçilerimize de bulundukları ülkelerce çıkarılan güçlükler bir yana Türk resmi makamları türlü baskılar yapmaktadırlar.

Federasfona gelen haberlerden anlaşıldığına göre son zamanlarda yine birçok Konsolosluk civardaki Derneklere hukukî açıdan tartışma götürür yazılar yazarak, bu derneklerin sanki bulundukları ülke kanunlarına göre değil de Konsolosluk denetiminde kurulmaları gerektiği izlenimini vermeye çalışmaktadır.

Vatandaşlarımızın yüzlerce kilometre öteden gelip işlerini gördürmek zorunda oldukları Konsolosluklarda saatlerce bekletildikleri, işlerini çoğu zaman gördüremedikleri de bir gerçektir. Bir yandan sayıca yetersiz Konsolosluklar kaldıramıyacakları kadar büyük bir iş hacmiyle karşı karşıya bırakılırken bir yandan da bir takım işgüzar Konsoloslar ve Ateşelik görevlileri türlü biçimlerde özellikle işçi ve öğrenci derneklerini yıldırma, baskı ve kontrol altına alma yöntemlerine baş vurmaktadılar. Hamburg'da Ziraat Mühendisi Neşet DANIŞ arkadaşımızın ölümüne yolaçan olayların da resmi görevliler tarafından sahneye konulduğu olay yerindeki tarafsız Alman hukukçular tarafından da saptanmıştır.

Resmî makamların döviz getirmekten başka yararı olmayan kişiler olarak gördükleri bizler gümrük kapılarında, havaalanlarında hor görülmekte, bizi yurda geldiğimize pişman ettirecek eziyetler yapılmaktadır. Zaten dış ülkelerde bile Türk Hava Yolları'nın dahi bir sürü kapkaççı aracılığı ile sattırdığı biletleri edinmek için bile büyük sıkıntılara girmekteyiz. Artık bu sıkıntılara bizden yana bir çözüm bulunmalıdır.

Onbinlerce okul çağındaki çocuğumuz bütün maddi olanaklara karşılık, Türkiye'deki sayısız yaşıtları gibi dış ülkelerde de eğitimsiz, öğretmensiz kalmışlardır. Bir türlü işletilemiyen merkezden öğretmen tayin etme ile birlikte en azından Avrupa'ya işçi olarak gitmiş öğretmenlerimizden de mutlaka bir an önce yararlanılmalıdır.

Avrupa'da çalışan işçilerimizin biriktirdikleri paralara göz diken bir avuç açıkgöz, her türlü kontrolden uzak irili ufaklı bir sürü şebekeler kurarak ceplerini doldurma hevesindedirler. Halkımıza ve yurdumuza yararlı olmadığı kesinlikle bilindiği halde resmi makamların da destekler göründükleri bu bir avuç talancının bizlerin tasarruflarını ele geçirme girişimlerine artık son verilmelidir.

TDF bütün bu konuları ve dış ülkelerde çalışan işçilerimizin bütün belli başlı sorunlarını içine alan bir açık mektubu beş ay önce ve Başbakan Ecevit'e yollamış bulunmaktadır. Bugüne dek bu sorunların somut bir biçimde ele alındığı yolunda hiçbir girişim görmemekteyiz. TDF bu sorunları ve Avrupa'daki işçilerimizin haklarını Türkiye'de kamuoyuna ve resmi makamlara gerektiğince duyurabilmek için başta sendikalar olmak üzere gerek dış ülkelerde gerekse Türkiye'de bütün demokratik kuruluşlarla güçbirliği yapacaktır. Yurt dışındaki işçilerimizin de yurt içindeki demokratik güçlenmeye paralel olarak kendi davalarına artan bir yoğunlukla sahip çıktıklarını TDF kuruluşu ve çalışmalarıyla belgelemektedir.

Almanya'daki işçilerimizin çocuk paraları kesiliyor

Federal Almanya Parlamentosunda yapılan bir yasa değişikliği ile yabancı işçilere ödenen çocuk paraları konusu Alman işverenlerinin çıkarlarına göre yeniden ayarlanmıştır. Bu durumda Ortak Pazar dışı diğer yabancı işçiler gibi, Türkiye'li işçiler de ağır bir haksızlıkla karşı karşıya kalmıştır.

Avrupa Türkiyeli Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu (TDF), 14 Ağustos'ta Başbakan Ecevit'e gönderdiği bir mektupla bu ve bunun gibi haksızlıkları anlatmış ve hükümetin, işçilerimizin haklarının korunması hususunda gerekli çabaları göstermesini istemiştir.

Federasyon Başkanı Ertan ABALI'nın imzasını taşıyan mektup özetle şöyledir:

Sayın Başbakan

Kıbrıs sorununun, bütün ağırlığı ile devam ettiği bu günlerde, bir başka konuda size başvurmayı istemezdik. Ancak Federal Almanya'da çalışan yüzbinlerce işçimizin, çocuk paraları kanunundaki bir değişiklikle çok açık bir haksızlığa uğramış olması ve bu konuda 16.7.74 tarihinde T.C. Çalışma Bakanlığı'na gönderdiğimiz mektuba herhangi bir cevap alınamaması, bizleri doğrudan size başvurmak zorunda bırakmıştır

Yeni kanun 1.1.1975 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Kanuna göre, çocuklarını yanına alamamış Ortak Pazar dışı ülkeler işçilerine, ya hiç çocuk parası ödenmeyecek, yada ilgili hükümetlerle anlaşarak memleketlerinde ödenene kadar çocuk parası verilecektir.

Ancak haksızlık bu kadarla bitmemektedir. Yeni vergi reformu(!) ile birlikte, Almanya'da vergiler son derece arttırılmış bulunmaktadır. Bu durumda çocuklarını yanına alamamış yabancı işçiler, çocuk parası alamayacağı gibi, eskisinden daha da fazla vergi vereceklerdir.

Eşitsizlik, gün gibi ortadadır. Devlet, çocuğu nerede olursa olsun her işçiden aynı miktar vergi, sigorta vs. kesecektir ama akıl almaz bir bahane ile farklı çocuk parası ödenecektir.

Sayın Başbakan,

Avrupa'daki işçilerimizin haksızlıklara karşı mücadele etmek için oluşturdukları örgütümüz TDF, bu kanuna karşı mücadelesini, diğer ülkelerin işçi örgütleriyle birlikte, bütün demokratik yollardan yürütmektedir.

Federal Hükümet, şimdi çocuk paralarının tespiti için, hükümetinizle anlaşma masasına oturacaktır. Federal Almanya'da çalışmakta olan işçilerimizin sizden beklediği haklarımızın pazarlık konusu yapılmaması, bütün imkânlarımızla bu haksızlığın önlenmesi için çaba göstermenizdir.

Adapazarı Asetat işçileri yedi aydır direniyor

Adapazarı Asetatasit Fabrikası işçilerinden bir kısmı 7 ay önce PETKİM-İŞ sendikasına giriyorlar. Sendikayı işçi sınıfının ekonomik ve sosyal mücadelesinde zorunlu ve yararlı bir adım olarak gören bu öncü işçiler, işyerinde yoğun bir çalışmaya girerek diğer arkadaşlarının da sendika çatısı altında toplanması için çaba harcıyorlar.

İşçilerin birleşip teşkilatlanmasının, sendika çatısı altında dahi olsa derlenip toparlanmasının kendisi için tehlikeli olduğunu çok iyi bilen işveren, karşı saldırıya geçiyor. İlk iş olarak, örgütlenme mücadelesinin ön safında yer alan ve sendikaya ilk giren işçilerin işine haksız ve kanunsuz olarak son veriyor. Aklı sıra böyle yapmakla, diğer işçilerin gözlerini korkutabileceğini ve teşkilatlanmalarını önleyebileceğini sanıyor. Ancak evdeki hesap çarşıya uymuyor. Fabrikada ki işçi arkadaşların yarıdan fazlası derhal işlerini bırakıyor ve işten çıkarılanlar işe alınana kadar grevi sürdüreceklerini söylüyorlar. Böylece bugünlerde yedinci ayını dolduran direniş başlamış oluyor.

Adapazarı Asetatasit Fabrikasındaki işçi arkadaşların, direnişlerini, yedi aydır olduğu gibi bundan böyle de aynı kararlılıkla sürdüreceğine ve haklı isteklerini bileklerinin gücüyle elde edeceklerine inanıyoruz.

Simav'da üç maden işçisi halâ hapiste

Gediz Linyit işletmelerinde çalışmakta olan üç maden işçisi Temmuz'un son haftasında komünizm propogandası yaptıkları iddiasıyla tutuklanmışlardı.

Türkiye'de fikir özgürlüğünden bu denli sözedilen bir dönemde, üç işçinin politika yapmasına tahammül edilemediği Mc Charty ciliğin ülkenin dört bir yanında kol gezdiği bu olayla pek güzel anlaşılmaktadır.

Gediz doğumlu Mehmet Ok, Tunceli doğumlu Ahmet Gedik ve Sinop doğumlu Mehmet Bozkurt adındaki kömür işçisi kardeşlerimiz, İŞÇİ SINIFIMIZ üzerindeki anti - demokratik baskıların bir sonucu olarak Simav cezaevinde yatmaktadırlar. Bu da gösteriyor ki, burjuva sınıfı sosyalizmin en fazla aydınlar içinde kalmasına göz yumabilmektedir. İşçiler kendi ideolojilerine sahip çıktıkları anda sömürücülerin tepkisi çok daha şiddetli olmaktadır.

10 Eylül 1974
Yıl: 1, Sayı: 25
150 Kuruş
Her hafta Salı günü yayınlanır.

kitle haftalık gazete

TARİH VAKFI
MÜKERRERDİR
BAĞIŞÇI İZİNLİDİR
SATILABİLİR

Sahibi: *Mehmet Yücel* / Sorumlu Müdür: *Orhan Doğançay* / Yönetim yeri: Cağaloğlu, Molla Fenari sok. 23/3, İstanbul / Eskişehir: Köprübaşı - Tekiz sok. 2/8 / Abone şartları. Yıllık 50. Altı Aylık 30 lira Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım: Hür Dağıtım, Dizgi - Baskı Murat Matbaacılık / Baskı tarihi: 9.9.1974

Koalisyon üstüne yeni pazarlıklar yapılıyor

Finans kapital, Kıbrıs olaylarının hızlı gelişmesi içinde Koalisyon hükümetinin CHP kanadını kendi saflarına çekmeye çabalarken ve CHP'nin büyük sermayeye doğru kayması, her yeni ekonomik ve siyasal kararda biraz daha belirginleşirken, koalisyondan bazı çatırtılar duyuldu.

Bugünlerde geçmişi unutarak Ecevit'i milli kahraman olarak alkışlayan ve artık bütün endişelerinin dağıldığını, hükümetin ve özellikle Başbakan'ın doğru yolda olduğunu her fırsatta belirten tekelci çevreler, çeşitli sözcülerinin ağzından, CHP'ye «sıkıcı ortağından» ayrılma tavsiyeleri yapıyorlardı. Kimisi, Ecevit'e, «topal değneği» olarak nitelidiği bir ortaktan ayrılmayı, kimisi, tek başına iktidarı ve erken seçimi öğütlüyor.

Finans kapitalin tezgâhlamaya çalıştığı alternatiflerden biri, oldukça hayalci görünen CHP-AP koalisyonu. Artık «yok» sayılan Demirel tasfiye edilecek, yerine Kâmran İnan veya benzeri biri getirilecek, yenilenmiş AP ile, sağa kaydırılmış CHP arasında bir koalisyonun oluşmasına çalışılacak. Ancak, böyle bir formülün birçok güçlüğü olduğunu bilenler, bir CHP-DP ve hatta CGP koalisyonu düşünmüyor değiller.

Bu hava içinde, Başbakan son basın toplantısında ortaklığın yürümesinin son derece güçleştiğini açıkladı. Bu sözler bazılarına koalisyonun kısa süre içinde bozulacağı anlamına alındı. Oysa, ortadaki alternatiflerden hiçbiri, yani CHP-AP veya CHP-DP-CGP koalisyonu, azınlık hükümeti ve erken seçim, biraz düşünüldüğünde kısa süre içinde mümkün görünmediğine göre, koalisyonun bugünden yarına bozulacağını sanmak yersizdir. Öte yandan Erbakan'ın Ecevit'e verdiği cevaplar bu cevapların üslubu, MSP'nin de şimdilik koalisyonda kalmak için direneceğini, ortaklığı bozmayı kendi çıkarlarına yarıyor görmediğini ortaya koymuştur.

Gelişmeler bu zoraki nikahın bir süre daha devam edeceğini göstermektedir. Başbakan'ın sözleri, Kıbrıs harekatından bu yana, büyük ölçüde güç ve destek kazanmış olan Ecevit'in, sık sık «münasebetsizlikler» yapan ortağını sert şekilde uyarması ve artık «naz çekmeyeceğini» bildirmesi şeklinde yorumlanabilir. Gerçekten de siyasal affın Meclis'te MSP'lilerin oylarıyla reddedilmesi gibi önemli bir olayda bile bozulmasına cesaret edilemeyen koalisyonun bozulması için, bugün Erbakan ve diğer bazı MSP'li bakanların yurt gezisine çıkmaları gibi «sudan» bahaneler bile rahatça gösterilebilmektedir.

Bugün artık Ecevit, MSP ortaklığına ihtiyacı kalmadığını, yeni destekler sağlamış olduğunu düşünmektedir. Finans kapitalin çabalarının amacı ise ortadadır: Tekelci mihrakların dışında kalan ve çıkarları yer yer tekelcilerle çelişen sermaye çevreleri MSP içinde büyük ölçüde temsil edilmektedirler. Bu kesimin finans kapitalle çelişkileri hemen her ekonomik sorunda açıkça ortaya çıkmaktadır. İşte, tekelci mihraklar gelişen olaylar içinde, CHP'yi yanlarına aldıkları oranda, MSP'yi geriletmeye oynamaktadırlar.

Ecevit'in bugün yeni güçlere, özellikle finans kapitale ve yaratılmış kamuoyu desteğine dayandığı, MSP ortaklığına eskisi kadar muhtaç olmadığı açıktır. Bu noktada, desteğin niteliği önem kazanmaktadır, MSP desteği yerine geçirilmeye çalışılan destek parababaları olursa, gelişmeler üzerinde bir an dikkatle durup düşünmek, «halkçı Ecevit» nereye gidiyor diye sormak gerekir.

Görünen, Ecevit'in finans kapitale ve kamuoyundan aldığı desteğe dayanarak ortağını «bastırması» ve ortağı üzerinde otorite kurmaya hazırlanması, öte yandan da, CHP'nin tek başına iktidar olmayı umduğu bir erken seçimdir.

TÜRKİYE EKONOMİK VE TOPLUMSAL TARİH VAKFI

Kinimiz bir başka emekçi halka değil faşizme yöneliktir

Kıbrıs'tan gün geçmiyor ki EOKA'nın yeni bir toplu katliam haberi gelmesin... Beşikteki bebeler, seksenlik ihtiyarlar, çocuklar, kadınlar öldürülüyor, çukurlara gömülüyor ve çukurlar açılınca çıkan insan kemikleri, insan parçaları, herşeyi ticaret meta haline getiren basının sayfalarını «süslüyor»; sadist ve şoven duyguları kamçılıyor. Her allanıp pullanmış katliam haberinden sonra, Kıbrıs'ta ve anayurtlarda bir halkın bir başka halka düşmanlığı artıyor. Açılan her toplu mezardan çıkan kemikler, düşmanlıkları bir kat daha körüklüyor.

Bu rezilce cinayetleri işleyenler, dünya kamuoyunun açıkça bildiği gibi EOKA cılar, yeni Rum faşistleridir. Kinimiz, öfkemiz, insanlık adına utancımız, kendileri de faşizmin kurbanı olan bir başka emekçi halka değil faşistlere dönük olmalıdır. Kıbrıs'taki Türk köylüleri Türk emekçileri öldüren faşistler, aynı zamanda Kıbrıs'lı Rum yurtseverleri, bağımsızlıkçıları, sosyalistleri katledenlerdir. Bunlar daha dün Türkiye'de yurtseverlere işkenceler uygulatan, darağaçları kurdurtan, ilericileri, devrimcileri sosyalistleri zindanlara attıranların soyundandır.

Hedefimiz kendileri de emperyalizmin ve faşizmin kurbanı başka emekçi halklar değil, faşizm ve emperyalizmdir. Gerçek katilleri iyi tanıyalım,

TSİP genişletilmiş teşkilât toplantısı ortak bir bildiri yayınladı

TSİP Teşkilat Toplantısı halkımıza bir bildiri yayınladı

31 Ağustos - 1 Eylül tarihlerinde İstanbul'da, Genel Yönetim Kurulu ve mevcut il ve ilçe başkan ve sekreterlerinin katılmasıyla yapılan TSİP 1. Teşkilat toplantısı çok olumlu geçmiş, Parti'nin gerek parti içi meselelerde, gerekse yurt ve dünya sorunlarında takip ettiği politika görüşülmüştür. Toplantı sonunda yayınlanan bildirinin ana hatları şöyledir:

«Partimizin» Tüm üslerden arınmış, bağımsız ve demokratik Kıbrıs» tezi: Ortadoğu'da ve Kıbrıs'ta emekçi halkların çıkarlarını temsil eden tek doğru politikadır. Ancak bu şekilde emperyalizmin Kıbrıs'ı bir askerî üs gibi kullanması önlenebilecektir.

Bugün yaratılmış olan fiili durumda Kıbrıs'ın bağımsızlığından sözetmek mümkün değildir. Hele emperyalizme hizmetleriyle tanınmış Rauf Denktaş'ın Kıbrıs'ta ayrı bir Türk devleti kurulacağı yolundaki beyanları ve Anadolu Ajansı'nın 75. Türk devleti olarak Kıbrıs Türk Cumhuriyetini ilân etmesi, Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünün korunacağı yolundaki iktidar vaadlerinin içtenlikten uzak olduğunu gösteren kanıtlardır.

Kıbrıs'taki Türk emekçilerine uygulanan baskı ve terörün Kıbrıs'taki Rum faşistleri tarafından uygulandığı açıktır. Türkeş komandolarının cinayetlerinden, kontrgerilla işkencelerine kadar ülkemizde de faşistler aynı uygulamaları yapmışlardır. Ayrıca Kıbrıs'lı Türk faşistleri de Kıbrıs'lı Türk devrimciler üzerinde aynı terörü sürdürmektedir. Gene Kıbrıs'lı Rum faşistleri Rum emekçileri ve devrimcileri üzerinde aynı cinayetleri ve baskıları uygulamaktadırlar.

Sosyal Demokrat ağırlıklı hükümet Yunanistan'dan açılan boşluğu Türkiye'nin dolduracağını söyleyerek varolan bağımlılığı büsbütün artırma niyetine olduğunu açıklamıştır. Türkiye'nin Nato'ya yeni üsler vermesi ve Ortadoğu'da emperyalizmin ileri karakolu olarak jandarmalık yapması tüm emekçi halkların çıkarlarına aykırı bir tutumdur.

Halkımızın demokratik özlemleri sonucunda işbaşına gelen CHP, şimdi Kıbrıs olaylarıyla yaratılan şoven havadan yararlanarak, sağladığı bu sun'i kitle desteğiyle tekelcilerin ekonomi politikasını uygulamaktadır... «Düzeni değiştireceğiz» diyerek oy alan CHP, şimdi bu sömürü düzeninin uyumlu parçalarından biri haline gelmek üzeredir.

Zaten emperyalist bunalıma bağlı olarak sarsılan cılız Türkiye ekonomisi önümüzdeki günlerde büsbütün ağırlaşan zorluklarla karşılaşacak, savaşın getirdiği ekonomik yük gene emekçi halkımızın sırtına binecektir.»

Geçtiğimiz 1 Eylül Pazar günü TSİP İzmit İl Yönetim Kurulu tarafından bir kapalı salon toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda TSİP yöneticilerinden Yalçın Yusufoğlu, Oya Baydar, Veli Gürcan birer konuşma yaparak Parti'nin teşkilatlanma prensipleri hakkında bilgi vermişler, Parti'nin gerek kuruluş sürecinde, gerekse kuruluş sürecinden sonra izlediği toparlayıcı ve tüm işçi sınıfı sosyalistlerini derleyici politikasını açıklamışlar, Kıbrıs meselesi, şovenizm ve CHP gelişmesi üzerine Parti'nin tahlillerini ve almış olduğu tavrı izah etmişlerdir.

TSİP Genel Merkez'inden bildirildiğine göre Güney Anadolunun en yoğun işçi merkezlerinden biri olan İskenderun'da ön çalışmalar tamamlanarak İlçe Yönetim Kuruluna şu arkadaşlar atanmıştır.

Başkan: Raşit Suna (işçi) Sekreter: Ali Gülen (işçi) Sayman: Besim Bambak (avukat) Üye: Zülfü Gürgöz (işçi)

Rauf Denktaş Kıbrıs Türklerinin temsilcisi olamaz

15 Temmuz'da Nikos Sampson ve çetesinin tezgâhladığı faşist darbeden bu yana Kıbrıs'ta olaylar olağanüstü bir hızla gelişiyor. Kıbrıs'la uzaktan yakından ilgili ülkelerin siyasetleri de bu hızlı gelişmelere uygun, zigzaglar, değişimler gösteriyor. Böylesine yoğun, böylesine hüner, ustalık isteyen bir siyasi arenada Kıbrıs Türkleri'nin, Rauf Denktaş ve kliği tarafından temsil edilmek zorunda kalmaları, hiç kuşkusuz Kıbrıs Türk halkı için emperyalist başkentlerde plânlanmış bir «talihsizlik»tir. Olayların gelişimi göstermektedir ki, Denktaş ve kliği ne siyasi tercih ve tutumlarıyla, ne sınıfsal konumlarıyla, ne de ideolojileriyle Kıbrıs Türkleri'ni temsil etmemektedir.

Daha İngiliz işgali zamanında Ada'daki emekçi halk hareketleri ne karşı hunhar bir yıldırma, sindirme ve hatta yoketme eylemine girişen Denktaş ve kliği, kesin işbirliği içinde oldukları İngiliz sermayesinin geleneksel politikası «böl ve yönet»i aralıksız olarak sürdürmüşlerdir. Gerek Kıbrıs halkının arasında oluşacak her türlü barışçı yaklaşımı, gerekse Kıbrıs Türkleri içinde gelişen ilerici — devrimci hareketi yok etme biçiminde kendini gösteren bu siyaset, bu gün geçmişin karanlıklarına gömülmek istenen bir dizi cinayetlerle lekelenmiştir.

Denktaş ve kliğinin ilerici — devrimci Kıbrıslı Türklere karşı yöneltliği kanlı saldırıların ilki 1958 yılının 22 Mayıs'ında Kıbrıs İşçi Federasyonu Türk Şubesi Başkanı Ahmet Sadi'ye yapılan suikast oldu. Ahmet Sadi ve karısı üç kiralık katil tarafından kurşun yağmuruna tutuldu ve ölüm derecesinde yaralandılar. İki gün sonra 24 Mayıs 1958 günü Kıbrıs'ta Türk ve Rum emekçilerinin sömürgeci İngilizlere karşı antiemperyalist bir cephe oluşturmalarını savunan «İnkılapçı» gazetesinin yazışleri müdürü Fazıl Önder, aynı kliğin faşist fedailerinin kurşunları ile delik deşik edildi. İlerici gazetecinin öldüğünden emin olmak isteyen katiller Önder'in vücuduna defalarca bıçaklarını sapladılar ve tabancalarındaki son kurşunları da boşalttılar. Terör olanca azgınlığı ile devam etti. 29 Mayıs günü genç bir emekçi, berber Ahmet Yahya, aynı çetenin adamları tarafından yatağında öldürüldü. 5 Haziran 1958'de İnşaat işçileri Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Hasan Ali de saldırıya uğradı. Kurşunlardan kurtulan Hasan Ali kıyasıya dövüldü ve sendikanın, faaliyetlerine son verilmesi istendi.

Denktaş'ın örgütlediği terör teşkilatının hedeflerinden biri de Limasollu berber Ahmet İbrahim'di. Ahmet İbrahim bir toplantı'da «Türk ve Rum cemaatlerinin barış içinde birlikte yaşayabileceklerini» söylemişti. 30 Haziran 1958 günü öldürüldü. 3 Temmuz 1958 günü ise Arif Hulusi Barudi adlı ilerici bir Kıbrıs Türkü, terör örgütünün faşist militanları tarafından kurşun yağmuruna tutuldu.

Hedeflerin kimliği ve terör dalgasının yoğunlaştığı günler, görüldüğü gibi 1959 Londra ve Zürih Anlaşmalarının imzalanmasından önce Kıbrıs Türkleri içindeki bütün ilerici — devrimci eğilimleri sindirmek ve İngiltere'nin çıkarları doğrultusunda bir Kıbrıs statüsü oluşturmak hesaplarının yapıldığı günlerdir.

Teröre rağmen antiemperyalist güçler sindirilememiş ve «İnkilapçı» gazetesinin bıraktığı boşluğu «Cumhuriyet» gazetesi doldurmuştur. Denktaş — Küçük diktasına karşı kurulan Halk Partisi'nin de yöneticileri olan Cumhuriyet Gazetesi sahipleri Avukat Ayhan Mustafa Hikmet ve Avukat Ahmet Muzaffer Gürkan gazetenin yayınına son vermesi için, Denktaş tarafından, bizzat Denktaş'ın bürosunda tehdit edildiler. Bu gözdağı onları yıldırmadı. Üstelik Cumhuriyet gazetesi bir deklarasyon yayınlayarak iki toplumu birbirine düşüren tedhişçi ve tahrikçilerin maskelerini indireceğini açıkladı. Terör örgütü bunun üzerine süratle harekete geçti ve önce Ahmet Muzaffer Gürkan, bir kaç saat sonra da Ayhan Mustafa Hikmet öldürüldüler. Cumhuriyet gazetesi böylece «susturulmuştu». Kıbrıs'ı emperyalizmin planlarının ve rezil sömürüsünün dikensiz gül bahçesi haline getirmek isteyen Denktaş kliği, «İnkılapçı» gazetesinin başyazarlarından Derviş Ali Kavazoğlu'nu da yok etmeyi planlamışlar dı. Devrimci lider ve sendikacı Derviş Ali Kavazoğlu yerli ve yabancı basında Denktaş kliğinin cinayetlerini, sömürülerini bir bir açıklamaya başladı. Terör örgütü eyleme geçti ve 11 Nisan 1965 günü Derviş Kavazoğlu Lefkoşe — Larnaka yolunda otomatik silahlarla tarandı ve öldü.

Denktaş kliğinin yayınladığı faşist Zafer Gazetesi bu olayları şu kelimelerle açıkladı: «SOLCU TÜRKLERİ TEMİZLEME HAREKATI...». Aynı Denktaş, Milliyet Gazetesi yönetmeni Abdi İpekçiyle bir kaç gün önce yaptığı mülakatta, bu terör örgütünü kendisinin kurduğunu bizzat açıklamış ancak gizli örgütü yalnızca EOKA'cı Rumlara karşı kurduğunu söylemiştir. Ama yukarıda hatırlattığımız olaylar dizisi Rauf Denktaş'ı yalanlamaktadır.

İşte böylesine bir geçmişi sırtlanıp bugünlere gelen Rauf Denktaş Cenevre konferansında ve öteki diplomatik temaslarda Kıbrıs Türk Toplumunun meşru temsilcisi olarak ortaya çıkmaktadır. Bir toplumun temsilcisinin meşruiyeti, ancak ve ancak onun halkın oylarıyla bu temsilciliği almasıyla mümkündür. Oysa Denktaş, Dr. Fazıl Küçük'ü tasfiye edip tek kalmayı başardıktan sonra, bu gün Kıbrıs Türk toplumunun demokratik siyasi örgütü olan Türk Cumhuriyetçi Partisi lideri Berberoğlu'nu da ekarte etmenin hesaplarını yapmış ve seçim sırasında Berberoğlu önce kaçırılıp sonra tutuklanmış, Denktaş seçimlere rakipsiz girip, sahte bir seçim zaferiyle Kıbrıs Türk Toplumu temsilciliğini elde etmiştir.

Görülüyor ki Denktaş, Kıbrıs Türk toplumunun en ilerici, en devrimci liderlerini katlettirmiş, Kıbrıs'taki tüm demokratik hareketleri insafsızca ezmiş ve Kıbrıs'ı emperyalist çıkarlara uygun bir statüde tutmayı amaçlayan planın en önemli uygulayıcılarından biri olarak görev almıştır. Yalnızca bu nedenlerle de olsa Kıbrıs Türk Toplumu hiç bir şekilde Rauf Denktaş ve kliği tarafından temsil edilemez. Emperyalistlerle açıkça işbirliği halinde olanlar ve bu durumları belgelenenler Kıbrıs'ta barış'ın ve demokrasinin tohumlarını değil, toplumlar arası düşmanlığın ve faşist - emperyalist çıkarların tohumlarını serperler. Bu güne kadar serptikleri gibi...

Hükümetin ekonomik tedbirleri kimden yana ?

Son günlerde, birçok hükümet yetkilisi, yeni ekonomik atılımlardan sözediyor. Başbakanın «ekonomik savaşı da başaracağız» sözlerini, finans-kapitalistler «ekonomik seferberlik açılmalıdır» sözleriyle tamamlıyorlar. Sağlanmış olan «milli birlik» ve «iç barış» sayesinde büyük ekonomik başarıların elde edileceği açıklanırken, öncelikle yeni kredi ve faiz tedbirleri, Başbakan ve Maliye Bakanı tarafından basın toplantılarında duyuruldu. Böylece hükümet finans-kapitalin uzun süredir yakındığı para ve kredi darlığına bir çözüm bulmak niyetinde. Özel sektöre verilen kredilerle faiz oranlarının artırılmasının enflasyonu ve dolayısıyla pahalılık ve işsizliği hızlandıracağı ise gayet açık.

Kıbrıs'taki askeri harekât, Ecevit'in ülke çapında güçlenmesi ve tekelcilerle bir ölçüde ve şimdilik de olsa sarmaş dolaş olmasıyla sonuçlandı. Kıbrıs sorunu ile savaş durumunu ustaca kullanan burjuva basını ve TRT, milliyetçi duyguları ve şovenizmi körükleyerek, emekçi halkın ilgisini yoğun bir propagandayla sınıfsal çıkarlardan ve ekonomik isteklerden geçici olarak uzaklaştırabildi. «Milli birlik» ve «iç barış» diye tanıtılmak istenen durum işte budur. Şimdi bu durumdan faydalanarak finans kapitalin istekleri karşılanmakta; kredi ve faizler artırılmakta, enflasyon körüklenmektedir. Enflasyonun her zaman burjuvazinin işine yarayan, fakiri daha fakir, zengini daha zengin yapan bir bunalım olduğu artık herkesce bilinen basit bir gerçekken, Başbakan ve Maliye Bakanı «enflasyon yoksulun yararına işletildi» diyebilmektedirler.

Finans-kapital çevreleri, Ecevit'in temsil ettiği siyasi ve ekonomik çizgiden bugünlerde öylesine memnundur ki, Demirel'in hükümeti eleştirmesine bile tahammül edememektedir. Daha düne kadar AP ile yakın ilişkisi bilinen Türkiye İşveren Sendikaları Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu, Demirel'in, hükümetin ekonomik politikasını eleştirmesini çok yersiz bulduğunu ve bu eleştirilere katılmadığını ve yeni ekonomik tedbirleri hoşnutlukla karşıladıklarını açıklamıştır. Öte yandan halen AP'nin kayıtlı üyesi bulunan İzmir Sanayi Odası Başkanı Şinasi Ertan bile hükümete övgüler düzmekte, bir zamanlar hükümeti düşürme tertiplerine adı karışan Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker ise hükümetin son ekonomik tedbirlerinin iş çevrelerinde hoşnutluk yarattığını söylemektedir

Emekçi halkın çıkarlarının finans-kapitalin çıkarlarıyla hiçbir zaman uyuşmıyacağı bilimsel bir kanunken, ve hükümete bu çevrelerce yoğun övgüler düzülürken, Ecevit hükümetinin artık kimlerin çıkarını gözetmeye başladığı apaçık ortaya çıkmaktadır. Bir yandan özel sektörle karşılıklı sempati gösterilerinde bulunulurken, diğer yandan Amerikan emperyalizmine dostluk çağrıları yapılmakta, silâh tekellerine göz kırpılmaktadır. «Halkçı hükümet» bu mudur, «halktan yana politika» böyle mi olur?

Yakında daha da hızlanacak olan enflasyonla Kıbrıs harcamalarının etkileri birleşince, işsizlik ve pahalılığın halkımızın sırtına nasıl bineceğini, fiyatların önünde giden ücretler edebiyatının nasıl fiyasko ile sonuçlanacağını görmek için kahin veya bilgin olmağa gerek yok. Özel sektöre akacak kredilerin işsizlik ve pahalılığı azaltacak ağır sanayi yatırımlarında kullanılmayacağı, tersine çok kâr getirici, kısa vadeli montaj, turizm ve tüketim malları yatırımlarında tüketileceği açıkken, enflasyonun nasıl yoksulun yararına işletileceğini anlamak oldukça zor. Hele NATO ve ABD emperyalizmine olan bağımlılığımızın son gelişmelerle artacağı düşünülünce, parababalarının tahakkümlerini daha da artıracakları ve halkımızın «umudunun» daha da kararacağı bellidir

Bütün bu gelişmeler halkımız için, işçi sınıfının öncülüğünde yürütülecek özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinden başka bir kurtuluş yolu olmadığını ve işçi sınıfının yanında yer almayan bütün iktidarların ve siyasi akımların önünde sonunda hakim sınıflara teslim olacağını bir kere daha göstermiştir.

Kalıcı Örgütlenmenin İlk Adımları

Ahmet Kaçmaz

Sınıflı topluma geçişten bu yana, sömürücü hakim sınıfların, ezilen ve sömürülen çoğunluk üzerindeki tahakkümlerinin, bu sınıfların tepeden tırnağa örgütlü olmasıyla sağlanabildiği hepimizin bildiği bir gerçek. Günümüzün sömürüye dayanan modern toplumlarında ise, sömürünün devamının çoğu kez bir avuç finans oligarşisinin sonuna kadar örgütlü olmasıyla mümkün olabildiği yine bilinen bir başka gerçektir. Ve yine hepimiz biliriz ki, günümüzde kapitalist sömürü ve baskı altındaki işçi sınıfı, objektif şartları icabı, sömürünün devamını sağlıyan «örgütlü olma» silâhını geri teptirecek, «sömürü ve baskı örgütlenmesi» ne karşı «özgürlük ve demokrasi örgütlenmesi»ni gerçekleştirebilecek yegâne öncü güç, yegâne modern sınıftır.

Toplumumuzda, işçi sınıfımızın sömürüye karşı örgütlü mücadelesinin yüz yıllık bir geçmişi var. Altmış yılı aşkın bir süredir de siyasi örgütlenme çabaları sürdürülüyor. Bu denli eskiye uzanan bir geçmişi olmasına rağmen, işçi sınıfımızın bugünkü ekonomik ve siyasi örgütlenme seviyesi, pek çok ülkenin geçirmiş olduğu gelişim süreçleri göz önünde tutulursa ve açık yüreklilikle belirtmek gerekirse bu kadar uzun bir sürenin gerektirdiği olgunlukta değildir. Ekonomik bakımdan, işçi sınıfımızın büyük bir bölüğü sarı sendika ağını henüz parçalamıştır. Geriye kalan ilerici sendikaların önemli bir kısmı da, işçi sınıfımızı sosyal demokrasinin kuyruğuna takma eğilimindedir. Siyasi bakımdan ise, 14 Ekim seçimleri ile oluşan demokratik ortama rağmen, bir işçi sınıfı partisinin kurulabilmesi için 8 ayı aşan bir sürenin geçmesi gerekmiştir. Oysa bir Portekiz, bir Yunanistan örnekleri gözler önündedir. Bütün bunları, bir durum tesbiti olarak belirtiyoruz, yoksa bir yakınma olarak değil... Elbette ki her toplumun içinde bulunduğu objektif şartlar, tarih içindeki gelişimi ve bütün dünya ile olan ilişkileri, toplumun genel gelişimini belirlerken, özel olarak işçi sınıfı hareketinin de gelişimini tayin eder. Ve ülkemizin kendine özgü bir biçimlenişi, bir orijinalitesi vardır ki, işçi sınıfı hareketimizin de genel biçimlenişinin başlıca tayin edici faktörü olmuştur. Ne var ki geciktirilmeden incelenmesi mutlaka gereken bu konu, yazımızın kapsamı dışında kalır. Öte yandan, işçi sınıfımızın siyasi örgütlenme seviyesine nazaran bir hayli yüksek olan bir sosyalist potansiyelin bile var olduğu, sosyalist bir siyasi örgütlenmenin bulunmadığı 14 Ekim seçimlerinde açıkça müşahade edilmiştir. Öyle ki sosyalist ve sosyalizan oylar, son tahlilde, nisbeten demokrat özgürlükçü bir iktidarın teşekkülünde başlıca faktör olmuştur. Ve yine sevinerek belirtmek gerekir ki, bu sosyalist potansiyel, 12 Mart öncesinin «örgütsüzlük anarşisi» nin bütün olumsuz etkilerine rağmen, kuruluşu henüz üç ayı bile bulmayan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne doğru kanalize olmaktadır.

Evet, sosyalist hareketimiz, geçmişindeki kesintilere bir daha maruz kalmayacak güçte bir örgütlenme şansına, bugün geçmişinde olduğundan çok daha fazla sahiptir. Ve mevcut sosyalist potansiyel, geçmişten de alınan derslerin ışığında, işçi sınıfının siyasi reorganizasyonunda mutlaka en titiz ve sağlam bir şekilde kullanılmalı, genel olarak sosyalizmin, sosyalist düşüncenin yanında özel olarak sosyalist örgütlenmenin «müesseseleşmesi» gereği, bundan böyle kesintilere uğratılamıyacak «kalıcı bir örgütlenmeye» gidildiği bir an bile gözden ırak tutulmamalıdır. Bugün Parti'de uygulanan budur. Kuruluşu ikibuçuk ayı geçtiği halde, TSİP halen 8 ilde örgütlenmiştir. Bu illerimizin de pek çok ilçesinde ilçe teşkilatlarının kurulması bilinçli olarak geciktirilmektedir. Çünkü prensibimiz açıktır: Kalıcı bir siyasi örgütlenme.

Parti'nin gerek kuruluşundan önce, gerek sonra, pek çok il ve ilçeden müteşebbis heyetleri oluşturmak üzere müracaatlar olmuştur. Müracaat sahiplerine örgütlenme hakkındaki genel prensiplerimiz iletilmekte ve kendilerinden, bu yönde ön çalışmalarla yetinmeleri istenmektedir. Parti Merkezi Teşkilatlanma Bürosu'nun bütün yurt sathında tesbit etmiş olduğu örgütlenme programından taviz verilmemektedir. İlk ağızda örgütlenmesi düşünülen büyük sanayi merkezlerinin ve devrimci potansiyelin yüksek olduğu illerin başta gelenlerinde örgütlenme programı, hedefler dahilinde gerçekleştirilmiştir. Diğerlerinde ise ön çalışmalar devam etmektedir.

Evet, Parti'nin örgütlenme meselesinin belki de en önemli aşaması bu ön çalışmalar olmaktadır.

«Bu «ön çalışmalar» üzerinde biraz durmak istiyoruz. Çünkü kısa süreli bir tecrübe bile göstermiştir ki ön çalışmaların titizlikle ve sorumlulukla sürdürüldüğü yerlerde, örgütler sağlam temeller üzerinde kurulmakta, olduk.ça kısa sürede çevredeki sosyalist potansiyelin odağı haline gelebilmektedir. Merkezi Teşkilatlanma Bürosu, bütünsel örgütlenme programına temel olmak üzere, genel olarak ekonomik ve sosyal şartların, özel olarak işçi sınıfımızın yoğunluğunun niteliğini ve devrimci birikimi değerlendirerek, yurt sathında 15 bölge tesbit etmiştir. Gene Merkezi Teşkilatlanma Bürosu'nun yetkili elemanları öncelik sırasına göre her biri bir bölge sorumlusu olarak görevlendirilmekte ve o bölgede demokratik merkeziyetçi bir örgütlenmenin gerçekleştirilmesinde uygulanan «ön çalışmalar» ın sorumlusu olmaktadırlar.

Bu «ön çalışmalar» için belirli bir süre tesbit edilmemekte, «ön çalışmalar» semere verene, yani «kalıcı» ve «gelişmeye müsait» bir örgütlenme seviyesine ulaşıncaya kadar sürdürülmekte, nicele (kemmiyet) değil nitele (keyfiyet) bakılmaktadır. Parti adına yetkili teşkilatlanma elemanları, sorumlusu bulundukları bölge illerinin, (gerektiğinde illerden önce alınması gereken ilçelerin) Parti'ye çeşitli vesilelerle yakınlığını göstermiş işçi sınıfı sosyalistlerinden başlayarak tüm sosyalist ve sosyalizan potansiyeli tesbit edip değerlendirmekte, mevcut potansiyeli en sağlıklı ve titiz bir şekilde Parti'ye kazandırmak için, Parti'nin ilkelerini anlatıp tartışmakta, yönetici kadroların Parti ilkelerini benimsemiş en seçkin devrimcilerle teşkil edilmesi için kollektif bir çalışmayı organize etmek katılmakta ve yapılan çeşitli temaslarda «ön çalışmalar»ın katılmakta ve yapılan çeşitli temaslarde «ön çalışmalar»ın gelişme seyri takib edilmekte ve değerlendirilmektedir. «Ön çalışmalarının gerekli olgunluğa eriştiği kanaati oluştuktan sonra, müteşebbis heyetler Parti'nin il ve ilçelerdeki sağlam temelini meydana getirmektedirler.

Ön çalışmalar yönetim kurullarının teşkiliyle sonuçlanmaktadır. Ancak ön çalışmaların görevi yönetim kurullarına kadro temin etmek değildir. Bu çalışmalar esnasında, Parti'nin temel taşları olan ilçe teşkilatlarının, genel Parti içi örgütlenme prensipleri dahilinde nasıl oluşturulacağı da kaba hatlarıyla tesbit edilmektedir. «Ön çalışmalar»ı takib eden safhada ilçe içi Parti teşkilatlanması önem kazanmaktadır.

Parti'nin temel birimleri olan ilçe teşkilatları, 5 kişilik Parti Başkanlık Kurulu'na benzer şekilde teşkilatlanmaktadır. Genel olarak beş kişiden oluşan yönetim kurulları, Başkanlık Kurulu paralelinde görev bölümü yapmakta ve bu görev bölümüne uygun olarak ilçe bünyesinde başlıca üç büro kurulmaktadır. Bunlar sırasıyla Teşkilatlanma Bürosu, Eğitim ve Propaganda Bürosu ve Mali Büro olmaktadır. Bu büroların her birine, her büronun kendi fonksiyonu içindeki farklı görevlere ve yerel şartlara bağlı olarak alt bürolar bağlanmaktadır. Böylece ilçe çapında, Parti çalışmasının en verimli şekilde sürdürülmesini sağlayacak bir işbölümü gerçekleşmekte, plânlı ve koordinasyonlu bir kollektif çalışma yapılması mümkün olmakta, her Parti üyesinin bir büroda çalışması temin edilerek hem o üyenin girişkenliğini (inisiyatifini) geliştirmesi imkânı hazırlanmakta, hem de kollektif iş çıkarmanın maddi ve manevi ortamı sağlanmakta ve aday üyelerin parti çalışmaları içinde sınanması ve yetişmesi hususu yerine getirilmektedir.

Yukarıda saydığımız örgütlenme uygulamaları, fikren olmasa bile uygulama bakımından ülkemiz için alışılagelmişin dışındadır. Daha önceki siyasi örgütlenmelerde «ön çalışmalar» ya hiç yapılmamış veya kısıtlı bazı çalışmalarla yetinilmiştir. Parti için örgütlenme çalışmalarında seyrek bazı denemelere girişilmişse de bunlardan ne kalıcı bir sonuç ne de tecrübe edinilebilmiştir. Bu bakımdan Parti'nin elinde zengin bir tecrübe birikimi yoktur. Ancak Sosyalist İşçi Parti'liler bu durumdan ve karşılarına çıkacak zorluklardan yılmamakta, işçi sınıfı bilimi doğrultusunda örgütlenme pratiğini hayata uygulamayı, muhtemel yanılgıların üzerine giderek daha ileri ve güçlü adımlar atmayı en kutsal görevleri bilmektedirler. Çünkü günümüzde, devrimci şiar şudur:

İŞÇİ SINIFIMIZIN SAĞLAM TEMELLER ÜZERİNDE KALICI SİYASİ ÖRGÜTLENMESİ...

Emperyalizm ve Kapitalizm varoldukça yeryüzünde Faşizm tehlikesi sürecektir

Dün: Portekiz'di, bugün: Yunanistan... Yarın belki Şili, belki de İspanya... Faşizmin kaleleri birbiri ardına düşüyor. İşçi sınıfının ve tüm emekçi halkların bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi faşizme vura vura, kan ve can bahasına yol alıyor. Ama faşizm, zulüm, baskı, terör, halklardan yediği her yumrukta bir adım gerilese de, dünyanın şurasında burasında halâ yaşıyor, halâ kımıldanıyor, EMPERYALİZM VE KAPİTALİZM VAROLDUKÇA DA YAŞAYACAK.

● *Çünkü faşizm sermayenin en gözü dönmüş, en kanlı, en karşı-devrimci diktasıdır.*

● *Çünkü faşizm, emperyalizm çağında finans kapitalin, yani sermaye içinden de en dar bir oligarşi zümresinin, toplumun bütün emekçi sınıfları üzerindeki açık zulmü ve terörüdür.*

Bütün burjuva demokrasileri sermaye sahibi azınlığın çoğunluk üzerindeki tahakkümü demektir. Faşizm bu tahakkümün tekelci sermaye eliyle en hayasızca, en kanlı, en gözü dönmüş şekilde, burjuva demokrasilerinin kurallarını bile tanımadan, açık bir diktatörlük şeklini almasıdır.

İpler kimin elinde

Faşizmin ardında hep aynı güçler vardır. Faşist kuklaları oynatan ipler hep aynı sınıf ve zümrelerin elindedir. Faşizmin yaslandığı güç: Emperyalizm: uluslararası finans kapital ve her ülkedeki yerli ortaklarıdır. Emperyalist burjuvazinin, tekellerin dünyaya hükmetmeye çalıştığı çağımızda, bu tekeller, kodaman endüstri ve banka sermayesi, kısaca parababalarıdır faşizmin destekçileri ve faşist oyunların sahneleyicileri.

Almanya'da Krupp'lar, savaş endüstrisinin kodamanları, İtalya'da Fiat'lar, Olivetti'ler, bugün dünyanın dört bucağında, bütün sömürülen ülkelerde Ford'lar, Rockfeller'ler, Morgan'lar ve benzerleridir faşizmin dayanakları. Tekellerin ve oligarşinin, sömürü ve tahakkümünü sürdürebilmesi, sermayenin açık diktasını kurarak tüm emekçi kitleleri baskı ve terör altında tutabilmesi ancak faşizm altında bir süre mümkün olabilir. Uluslararası tekelci sermaye sömürüsünü ve egemenliğini sürdürmek için her türlü zulme, işkenceye, baskıya, kana, ölüme başvurur. Zulmünü, terörünü, diktasını uygulamak üzere silâhlı güçlerden, satın alınmış veya kandırılmış silâhlı milislerden ve ortağı olan tüm gerici, sömürücü sınıf ve zümrelerden yararlanır. O, her zaman faşizm emelleri içindedir. Ve onun varolduğu heryerde faşizm tehlikesi devam ediyor demektir.

Neden faşizm? Nasıl faşizm?

Faşizmin felsefi temelleri, dayandığı kanlı ve sömürgen sermaye zümresinin yükseliş çağı olan 19. yüzyıl sonlarında, karşı-devrimciliğin ülkeleri olarak doğdu. Birinci Dünya Savaşı sırasında Avrupa'da ilk faşist partiler kuruldu. 1922'de İtalya'da Mussolini ile faşizm ilk defa iktidara geldi. 1923'de Bulgaristan'da faşist diktatorya kuruldu. 1933'de Hitler Almanya'da iktidarı aldı ve faşizme yeni bir örnek, unutulmaz hayasızlık, acılık ve vahşetle dolu, yeni bir örnek kattı. Bunu Portekiz ve İspanya izledi..

Günümüzde Latin Amerika'dan Güneydoğu Asya'ya dek, pek çok azgelişmiş ülkede emperyalizme bağımlı faşist diktalar halâ yaşıyor

Faşizm hangi ortamın ürünüdür

Faşizm, tekelci sermayenin, iç ve dış nedenlerle ekonomik bunalıma düştüğü, buna karşılık emekçi kitlelerin hareketlenmesinin ve uyanışının hızlandığı dönemlerde baş gösterir. Finans kapital ekonomik darboğazını ve politik çıkmazını kitleleri tahakküm altında tutarak ve diktasını kurarak aşabileceğini sanır. Tüm ekonomik, demokratik talepleri engellemeye çalışarak sömürüsünü yoğunlaştırır, ekonomik-siyasal tahakkümünü dikta şeklinde pekiştirir. Faşizm, emekçi halk hareketinin dağınık, örgütlenme düzeyinin yetersiz olduğu, buna karşılık kendiliğinden ekonomik mücadelenin güçlendiği dönemlerde elverişli bir ortam bulur. Bilinçlenmemiş küçük burjuva yığınlarının emniyet ve otorite arayışını kullanır. Bu arayışı güçlendirmek için anarşiyi körükler, anarşi yaratır.

Faşizmi hafife almak, onun kendiliğinden yıkılacağını sanmak, ilk adımlardan engelleyememek, faşizmin gücünü artırır ve yerleşmesini kolaylaştırır,

Faşizmin özellikleri

● *Faşizm her zamain kışlaya, silâhlı güçlere yaslanır, diktasını silâhlı güce dayandırır. Kilise ve din onun ikinci dayanağıdır.*

● *Faşizm heryerde işçi sınıfının, işçi sınıfının düşünce ve biliminin, örgütlenmesinin düşmanıdır. İlk darbeyi işçi sınıfının ekonomik ve demokratik haklarına, örgütlenmesine vurur. Önce sosyalistleri, işçi sınıfı düşüncesini susturur, sonra tüm demokratik güçlere gelir sıra. Önceleri faşizmin gelişini desekleyenlerin, örneğin liberallerin, sonradan faşizmin kurbanları arasına girdiklerine çok rastlanmıştır.*

● *Faşizm sınıf çelişkilerini bastırmayı emekçilerin sınıf mücadelesini engellemeyi amaçlar.*

● *Faşizm, sadece köleler, düşünmeyen insanlar yaratmak istediğinden, düşünceye ve kitaba düşmandır.*

● *Faşizmin heryerdeki ayrılmaz parçası ırkçılık, şovenizm, militarizmdir.*

● *Faşizmin en önemli taktikleri, olağanüstü insan veya şef yüceltmesiyle insana tapınma yaratmasıdır. Faşizm her zaman efsaneler, mitler yaratır, kitleleri oyalayacak ham hayaller geliştirir.*

● *Faşist propagandanın özü, kitlelerin bilincini saptırmakta, gerçek sorunlardan çevirmekte, kitlelerin özlemlerini istismar etmekte toplanır. Örneğin kendisine sosyalist bile der...*

● *Faşizm savaş hayranı ve miskince bulduğu barışın düşmanıdır Faşizm sömürgeci ve istilacıdır.*

● *Faşizm «gelenek», «milli geçmiş», «milli gurur» gibi temaları kullanır. Ve faşizm kitlelerin tüm demokratik haklarını ellerinden alarak, her türlü özgürlüğü ortadan kaldırır. İşkence, kan ve zulüm onun ayrılmaz parçalarıdır.*

Amaç: Bir avuç azınlığın, uluslararası finans kapital ve yerli ortaklarının tahakkümünü sürdürmektir.

● *Tekelci sermayenin kanlı diktası faşizm her zaman emekçi kitleleri daha fazla soyup soğana çevirmeyi, halkı köleleştirmeyi, tüm özgürlükleri yok etmeyi ve geleceyi öldürmeyi amaçlar. Böylece başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitlelerin mücadelesini engelleyebileceğini ve emperyalist kapitalizmin ölümünü geciktirebileceğini umar.*

Faşizmi yenecek güç

Faşizmi gerçekten yenecek olan son yumruk, tüm demokratik güçlerin, tüm emekçi kitlelerin işçi sınıfının örgütlü öncülüğündeki demokratik cephesidir. Faşizm ancak kapitalizmin ve emperyalizmin yıkılışıyla gerçekten ve bir daha başını kaldırmamak üzere ölecektir.

KİTLE'NİN DUYURUSU

Sayın KİTLE okuyucuları,

KİTLE Gazetesi çeşitli dağıtım aksaklıklarından veya imkansızlıklarından dolayı yurdumuzun bütün ilçelerinde satılamıyor. Değişik bölgelerden aldığımız mektuplardan anlaşılmaktadır ki, gazete çoğu il ve ilçelere ihtiyacın oldukça altında gitmektedir. Anadolu'da bulunan bayilerin büyük bir kısmı da ihtiyacı gidermek için herhangi bir talepte bulunmadıkları gibi, KİTLE'nin satışını dahi engellemektedirler.

Bu aksaklığın giderilmesi ancak okuyucularımızın ortak çaba ve uyarları ile mümkündür. Bizim tekliflerimiz şunlardır.

1) Kitleye abone olmak ve abone bulmalı.

2) İhtiyacın altında gazetenin gittiği il ve ilçelerdeki gazete okuyucusu arkadaşlarımızın, adedin arttırılması için KİTLE'ye yazı göndermeleri.

3) Bu iki yolun dışında gazete satış ve dağıtım imkanları olan bayii ve arkadaşların bizzat gazeteye yazı göndererek durumdan bizleri haberdar etmeleri.

Bunların dışında teklif ve uyarıları olan arkadaşlarımızdan KİTLE'ye yazı yazmalarını rica ederiz.

Faşizm, Şovenizm ve Militarizm

Sermayenin en gerici, en kanlı diktası olan faşizm aynı zamanda henüz bilinçlenmemiş olan emekçilerin, özellikle kır ve şehir küçük burjuvazisinin milliyetçi-şoven duygularını okşar, geliştirir, kitleleri bu şekilde kandırmağa çalışır. Faşizm ırkçı-şoven-milliyetçi düşüncelerle şartlandırılmış kadrolardan, kendisine sivil ve asker vurucu güçler ve yöneticiler seçer. Gerçekte faşizm, sadece burjuvazinin en gerici kesiminin diktası ve dikta özlemi olduğu için bir doktrin değildir, belirli bir ideolojisi yoktur. Gerici şoven, ırkçı görüşler üzerine oturtulmuş bir milliyetçilikten ve kesin, bağnaz, gerçekleri tanımaz bir sosyalizm düşmanlığından oluşan gerici görüşler salatasına dayanır. Faşizm, kitlelerin bilinçlenip örgütlenmesini engellemeyi, kitlelerin gerici propogandalarla uyutulmasını istediği için, gerici sloganlar kullanır.

Faşizmin gerici, milliyetçilik, ırkçılık, şovenlik sloganları, gerçekte bir milletin % 95'inden fazlasını meydana getiren emekçi yığınların çıkarlarını değil, azınlık sömürücülerin çıkarlarını savunan propogandalardır. Faşizmin, «doktrin» veya «ideoloji» diye öne sürdüğü bu propogandalar, toplumda küçük bir azınlık arasında destek bulabilir. Faşizm dünyanın her tarafında marazi ve cani ruhlu birtakım kişileri ve lumpenleri kiralar veya parasız kullanır.

Faşizm milletin, dünyanın en üstün milleti olduğunu söyleyerek şovenlik yaparken, çoğu kez iddiasını «üstün ırk» teorisine dayandırır. Bu tutum, halklar arasında düşmanlığı körükler. Toplumda farklı etnik topluluklar varsa onlar arasında güçlü olanın egemenliğini pekiştirmeğe, farklı etnik gruplara dahil olan emekçiler arasında ayrılık ve düşmanlık yaratmağa çalışır.

Bir ülkede farklı bir etnik kökenden ve kültürden gelen azınlık halk topluluğu üzerine uygulanan egemen sınıf terörü, çoğunluk olan emekçi kesimler üzerindeki terörden daha yoğundur. Egemen sınıflar ve onların faşizmi, azınlık topluluğun emekçileri üzerine daha yoğun terör uygularken, genellikle şovenizme yaslanır; hatta bir kısım «ilericiler»den» bile tasvip bulabilir...

İşçi sınıfının bilimini hazmetmemiş, ona inanmayan pekçok ilerici, hatta «sosyalist» bile, sosyal şovenizmden kendisini alamıyorsa, bilinçsiz küçük burjuvaların şovenizme kapılmaları çok daha doğaldır. Ve tarih şaşmaz örneklerle göstermiştir ki, şovenizm halkları halklara düşman eden, emekçileri emekçilere kırdırmağa çalışan, ancak ve sadece egemen sınıfların işine yarayan bir eğilimdir. Şovenizmden emekçilerin yararlandığı görülmüş işitilmiş şey değildir. Hakim sınıfların faşizme ikiz kardeş olarak koştukları şovenizme ve emekçiler üzerindeki şovenist baskılara sonuna dek karşı çıkmak; işçi sınıfının demokratik ve özgür bayrağı altına halkları kardeşçe yaklaştırmak, emekçilerin birliğini sağlamak, ancak işçi sınıfı sosyalizminin başarabileceği bir görevdir.

İtalyan Faşizminin ve Alman Nazizmi'nin temel hedefleri işçi sınıfını sindirmekti

İtalya faşizmi birinci dünya savaşının özel şartlarında birden aşırı güçlenen büyük endüstrinin, barış koşullarında içine düştüğü bunalımdan ve bu bunalım içinde, işçi sınıfının siyasal iktidara yöneliş çabalarından doğdu. Hızlanan işçi hareketleri, toprak işgalleri ve diğer kitle ayaklanmaları İtalyan büyük sermayesini ürküttü. Savaştan bıkkın, yorgun, umutsuz ve ekonomik bakımdan çökmüş olarak çıkan tüm küçük üreticiler, şehir küçük burjuvazisi, orta sınıflar da, anti - kapitalist sloganlar kullanan, zafer ler ve fetihler vaad eden, İtalya'nın milli gururunu kurtaracağına söz veren, yeni bir ruh aşılar görünen faşizmi destekledi. Böylece, 1922 yılında Mussolini iktidara silahlı faşist çetelerin desteğinde kolayca ve adeta buyur edilerek geldi. Onu iktidara çağıranlar arasında bulunan liberaller faşizmin ilk kurbanları oldular. Mussolini'yi İtalya'nın tüm büyük sanayici ve bankacıları, yani İtalyan finans kapitali destekledi. Bu süreç içinde, sosyalist örgütlerin dağınıklığı, pasifizmleri, faşizmi başından teşhis edip mücadele etmemeleri, onu geçici saymaları anti-faşist cephe politikasını kavramamaları faşizmin güç kazanmasında büyük etken oldu. İtalya'da faşizm en kanlı biçimiyle 20 yıldan fazla yaşadı. İkinci dünya savaşında yıkıldı.

Alman faşizmi: Nazizm:

Almanya'da faşizm Nazizm adını aldı. 1918 sonrasında işbaşına geçen sosyal demokrat hükümet yükselen işçi ve köylü hareketine tavizler tanımak zorunda kaldı. Devrim dalgası sağlam bir örgütlenmeden yoksun olarak büyüdü. Savaştan yenik çıkan Alman finans kapitalinin, devrimci hareketi yer yer ezmek için kullandığı işçi ve emekçi düşmanı sermaye uşağı çetelerden biri Nasyonal Sosyalist Parti adını aldı ve 1920'den itibaren Hitler'in yönetimine geçti. 1929 dünya ekonomik bunalımı sırasında Alman finans kapitali Hitler'le uzlaştı. 1933'de bir sıra olay ve provokasyondan sonra Hitler iktidara geldi. Faşizmin ırkçılıktan istilacı saldırganlığa kadar bütün bariz özelliklerinin en açık şekilde yansıdığı Nazizm dönemi, dünyayı kan ve ateşe buladıktan sonra Almanya'nın ikinci dünya savaşındaki yenilgisiyle sona erdi.

Devletçilik ve reformizm

Geçen hafta, popülist ve radikal reformizm'in bazı özellikleri üzerinde durmuş, her iki reformizmin de, bilimsizlik ve işçi sınıfı öğretisini inkârı üzerine kurulan, kalkınma ve sosyal adalet kavrayışlarına kısaca değinmiştik.

Bu hafta, ister radikal reformcular, isterse popülist reformcular olsun, reformizmin devletçilik karşısındaki tavrını, ortak ve farklı noktalarını ele alacağız.

Kadro ve devletçilik

Türkiye'de devletçiliğin düşüncesinin kristalleşmesi Kadro dergisiyle olmuştur. İki emperyalist savaş arasında, emperyalizmin geçirdiği sarsıntı ve istikrarsızlık, özellikle 1929.32 yılları arasında büyük kapitalist dünya buhranı, Keynes öğretileriyle liberal kapitalizm üzerindeki devlet müdahalesini arttırır ve tekelci kapitalizmin, tekelci devlet kapitalizmine dönüşme sürecini hızlandırıp yoğunlaştırırken, Türkiye kapitalizmi de kendi yapısında devletçiliğe daha fazla gerek duymuştu.

Türkiye burjuvazisi için devletçilik gerçekten daha da zorunluydu. Ayrıca Cumhuriyet dönemi Osmanlılardan kalma köklü bir devlet bürokrasisini devralmıştı. Burjuvazi güçsüzdü. Burjuva devrimlerini gerçekleşmesinde, burjuvazinin misyonunu üslenmiş bu bürokrat kadroların gücü, önemi inkâr edilemeyecek bir rol oynamıştı.

Öte yandan, Cumhuriyet, bir kurtuluş savaşından gerçek kurulmuştu. 1917 Devriminin başarısı tüm dünyadaki işçi sınıfı hareketlerini etkilediği gibi, ezilen halkların bağımsızlık mücadelelerini de etkileyip güçlendirmişti. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi veren halkların sadece işçi sınıfları değil, geniş emekçi yığınları da Sovyet devrimine büyük hayranlık duymaktaydılar. Kısacası dünyanın ilk sosyalist devrimi «dünyayı sarsan» olaydı.

Sosyalizmin kurulması ve başarı yolunda hızla güçlenmesi işçi sınıfı hareketini ve bağımsızlık mücadelelerini güçlendiriyordu. Küçük burjuva aydınları dünyanın her yanında sosyalizme ve sosyalist devrime büyük bir ilgi duymaktaydılar. Türkiye'nin de bu gelişim dışında kalması beklenemezdi. Öte yandan Sovyet iktidarı da Türkiye'de emperyalizme karşı verilen Milli Kurtuluş savaşına büyük ilgi duyuyor ve Türkiye halkına büyük yardımlarda bulunuyordu.

Böylece devletçilik, kapitalizmin evrensel bunalım etkilerini içinde barındırır. Türkiye'nin özel şartlarında, hem Keynes'cilikten etkilenmiştir, hem de ilk sosyalist kuruluş'un dünya üzerindeki büyük başarılarının etkilerini gözönüne almıştır. Kaçınılmaz olarak varılan yol, işçi sınıfına ve sosyalizme karşı icat edilmiş bir burjuva emniyet sübabıydı. Ve üstelik Türkiye'nin köklü devlet bürokrasisi geleneğine ve yapısına uygun düşen bir anti.sosyalist biçimdi.

Nitekim, Türkiye'de Kadro'nun ideolojisini yapanların başında, Yakup Kadri ve Burhan Asaf gibi bürokratlarla, Şevket Süreyya ve Vedat Nedim Tör gibi dönek sosyalistler bulunuyordu. Zamanın başbakanı İsmet Paşa da dergiyi «himaye» etmekteydi.

Şu halde Kadro, zamanın burjuva iktidarının resmi ideolojisini yansıtan bir yayın organıydı. Amaç kapitalizmi krizden kurtarıp, gelişmekte olan burjuvazinin daha çocukluk döneminde kuruyup gitmesini önlemekti. Devletçilik denilen devlet kapitalizmi, emekçi halkı gözetmek için getirilmemişti. 1930'larda, 1923'deki İzmir İktisat Kongresi'nde benimsenen liberal ekonomi doğrultusunun terkedilmesi, *«kapitalizm»*den değil, bir türlü yeşeremeyen ve mevcut şartlarda yeşermesine imkân olmayan *«liberal kapitalizm»*den vazgeçildiği anlamına geliyordu. Amaç, kapitalizmi devletçilik şırıngasıyla yaşatmaya devam etmekti.

Devletçiliğin, özel sektörü ihya edip, kapitalist sisteme kan verdiğini ve onu sağlamlaştırdığını, finans kapital sultasını besleyip güçlendirdiğini kabul etmeyen sosyalist bugün yok gibidir.

Devletçilik işçi sınıfı düşüncesine karşı *«imtiyazsız sınıfsız kaynaşmış bir kitleyiz»* diye diye ve sınıf mücadelesini eze eze, halkı inlete inlete imtiyazlı sınıfın daha çok imtiyazlanıp varlıklanmasına yol açmıştır. Devletçiliği ilericilik ve halkçılık diye gösteren burjuva yutturmacası 1960 sonrasında bir süre için ilerici çevrelerde etkili olabilmişti. 1961 yılında bir küçük burjuva aydın-bürokrat muhalefetini yapmak üzere yola çıkan *Yön* bile Kadro'nun devletçiliğine sahip çıkmak istememiş, onu kendisine açık selef yapmaktan çekinmişti.

Yön Devletçiliği:

Ancak Yön'de savunulan devletçilik de 1961 modeli devletçilikti. Yön'ün açtığı «düşünce akımı»nın odaklaştığı nokta «özel sektörcülük - devletçilik» *zıtlaşmasıydı*. Yön, toplumdaki sömüren ve sömürülen, ezen ve ezilen sınıfların gerçek zıtlığını koymuyor, sadece özel sektörcülük ve devletçilik diye bir ayırım koyarak, aydınları ya da bürokratları, bu iki saftan birisini tutmağa zorluyordu.

Elbette işçi sınıfı bilimini tanımayan bir küçük burjuva yaklaşımıydı bu. Özel sektörcüler kimdiler, hangi sosyal sınıf veya zümreler idiler? Bu sosyal sınıf ve zümrelere karşı olanlar kimlerdi? Veya Emekçi sınıf ve tabakaların dünya görüşü devletçilik miydi? Devletçilik ile sosyalizm aynı şeyler olabilirler miydi?

Yön ideolojisinde bu soruların doğru cevabı yoktur.

Yön, Kadro'dan farkını Kadro'da eksik olan halkçılığın kendisinde tamamlandığını öne sürerek koyar ve buna bağlı olarak Kadro'nun zamanın iktidarının resmi ideolojisini yansıttığını kabul eder; kendisini ise muhalefet olarak tanıtır.

Yön'ün devrin iktidarına muhalif olduğu doğrudur, ama Yön'ün zamanın bir kısım bürokratlarından himaye gördüğü, arkasında bir «asker-sivil aydın zümreyi» daima bulundurduğu da doğrudur.

Devletçilik ve halkçılık:

Küçük burjuva ilericileri kendilerini başlıca varlık ve tek «devrimci» güç olarak gördükleri için, emekçi sınıfların «misyonunu» üstlenmişlerdir. *Halkçılık* terimi bile buradan kaynaklanır. Halkın kendisi vardır, ama politik gücü yok sayılır; halk adına iş yapmak görevini küçük burjuva ilericileri üstlenmişlerdir. Bu hem radikal reformistlerde böyledir, hem de popülist reformistlerde... Her ikisi de halka «dışarıdan» birşeyler getireceklerdir. Gerçi popülistler halk lafını daha fazla ederler, halkın «olaya» fiilen katılmasını savunurlar, ama onların anladıkları halk katılımı halkın seçimden seçime kendilerine oy vermesidir.

Halkçılık ve halkın uyanması, bilinçlenmesi bakımından radikal reformizm ile popülist reformizm arasındaki fark şuradadır: radikal reformizm, halka birşeyler anlatmayı bile gereksiz bulur, o sadece aydın-bürokratları uyarıp «bilinçlendirmeğe» çalışır. Popülistlere gelince, onlar da genel sloganlarla ve propagandayla halkın uyanıp kendilerine oy vermesi için çalışırlar. Örgütlenmelerini de bunun üzerine kurmuşlardır.

Şu halde her iki eğilim de «halk adına», bilemediniz «halkla birlikte» iş yapmağa çalışır. «Halk tarafından» kavramı onlar için yabancıdır. Belki bu kavramı bir terim olarak kullanırlar ama, uygulamada bu kavramın gereklerine uymazlar. Çünkü «halk tarafından» kavramının tek gerçekleşme yolu, işçi sınıfı öncülüğünden geçer. Oysa küçük burjuva ilericiliğinin özelliği, modern toplumun sonuna kadar devrimci tek sınıfının devrimciliğini tanımamaktır. Onlar, marksizmi bilimsel olarak çürütemezler, ve *«doğma»*, *«totaliter rejim»* gibi revizyonist demagojilerin ardına sığınırlar.

Bugün radikaller, belki bazı radikal rejimleri göstereceklerdir örnek olarak... «İşte biz de sosyalizmin yolunu böyle açacağız». diyeceklerdir. «Örneğin Suriye gibi, Irak gibi»... Acaba Suriye'yi, Irak'ı ilerici ve radikal sistemler olarak ayakta tutan küçük burjuvazi midir? Oralarda güçlü işçi sınıfı partileri olmasa, o rejimler bu denli radikalleşebilir ve ayakta kalabilirler miydi? Sosyalist ülkelerin desteği olmasa, emperyalizme teslim olmadan bağımsız ülkeler arasında varlıklarını koruyabilirler miydi?

Emperyalist sistemin karşısında sosyalist sistem dikildi dikileli, yeryüzündeki birtakım ilerici küçük burjuvalar daima bir «üçüncü yol» arama sevdasında olmuşlardır.

Türkiye'de bu üçüncü yol, azgelişmişliğimiz içinde ve köklü devlet —bürokrasi geleneğimize de uygun olarak devletçilik olarak ortaya çıkmıştır.

Burjuvazinin eskilerde uyguladığı ve Kadro ile sinsice fikirleştirdiği üçüncü yol, nasıl ki birtakım iyi niyetli ilerici küçük burjuva aydınlarını yanıltmışsa 1960 sonrasında, kaçan 27 Mayıs treninin ideolojisini yapmak üzere gene aynı devletçilik ortaya çıkmıştır. Bu durum belki bir dönem için bazı aydınları etkilemiştir, Ama gene de Türkiye solu içinde sosyalizmin yanlışıyla doğrusuyla, güçlenmesini önleyememiştir.

Fakat hayali üçüncü yol önerileri bitmiş midir? Hayır... Bir zamanlar Yön-Devrim devletçiliği biçiminde küçük burjuva aydınlarına ve kapıkullarına sunulan üçüncü yol, bu kez *«halk sektörü»* şeklinde öne sürülmektedir,

Çünkü Türkiye'nin sosyal gidişi ve sınıflar arası dinamiği küçük burjuvazinin «halksız», bir çıkış yapamayacağını, güçlenemeyeceğini göstermiştir. Bu ilericiliğin «halklı» güçlenişi ise, seçimsel bir güçlenişle CHP popülizminde yansımıştır.

1973 modeli devletçilik: Halk sektörü:

CHP içindeki ülkücü ve ilerici popülist küçük burjuva kanadı 1973 seçimlerinde başlıca neyi söylüyordu? Bozuk düzeni değiştireceğiz diyordu... Kiminle değiştireceğiz? Sizin (halkın) *oylarıyla* ... Nasıl değiştireceğiz? *Halk sektörü ile.*

Demek ki 1961'deki Yeni Devletçiliğin yerini, 1973'de yepyeni Devletçilik almıştı?

Peki neydi bu Halk Sektörü? Hemen söyleyelim, yeni bir «üçüncü yol». Adından çok sözediliyor, her dönemde daima kapitalizm ve sosyalizm dışı yeni bir üçüncü yol atılıyordu. Kimin tarafından? Küçük burjuvazi tarafından. Burada hakim sınıfların ve emperyalizmin işine gelen başlıca yan neydi? Üçüncü yol'un bir emniyet sübabı vaadi olarak kullanılması. Neye karşı? Sosyalizmin bilimine karşı, işçi sınıfının yoluna karşı.

Yön ve Devrim, bankacılık, dış ticaret, sigortacılık ve büyük sanayi birimlerinin devletleştirileceğini, köklü bir toprak reformunun yapılacağını söylemişti. Tutmadı. Çünkü, herşeyden önce Türkiye bir küçük burjuvalar ülkesiydi. Büyük üretim araçlarının devletleştirilmesini, işçi sınıfı dışındaki halk kesimleri anlayamıyordu. Toprakta küçük mülkiyet fazlasıyla yaygındı... Gerçi hızlı toprak tekelleşmesi ve dolayısiyle hızlı mülksüzleşme ve yoksullaşma, topraktan kopma vardı, ama mülkiyetin kutsallığı kolay kolay yıkılmıyordu? Toprağından kopan toprak tutkusundan çabuk sıyrılamıyor, ondan da sıyrılan Almanya'ya işçi olarak gidip, dönüşte yaşamasını garantiye alacak bir «mülk» sahibi olmayı düşlüyordu. Bir minibüs, yeterince kira getirecek gayrimenkul, bir tezgâh, bir bakkal dükkanı, hatta bir toprak parçası, Almanya'ya giden köylülerin gönlünde yatan aslanlardı...

Ayrıca Yön-Devrim devletçileri meramlarını iyi anlatamıyorlardı... Daha doğrusu meramlarını kendi zümrelerine, bürokrat şehir küçük burjuvalarına anlatmak istiyorlardı... Oysa onlar da mülk peşindeydiler, hepsinin gönlünde bir apartman dairesi, bir otomobil sahibi olmak vardı... «Maazallah ya bizim de «katımızı» devletleştirirlerse!..»

Öte yandan köylülerimiz «devletten» az çekmemişler, az «jandarma dipçiği ve tahsildar sillesi» yememişlerdi... Onlar kendilerini sömüren başlıca zalimleri değil, asıl sömürücülerin uygulayıcılarını karşılarında egemen güç olarak görmüşlerdi...

İşte popülist küçük burjuva akımı bu noktadan çıkarak politik yolunu çizmişti... «Madem ki, halk «bürokratlara» karşı, şu halde biz de karşı olmalıyız... Halkın gönlüne girmeliyiz, halka *inmeliyiz*...» «Bunun için çeşitli şeyler yapmak gerekir...» «Halk bizi de Menderes'i sevdiği gibi sevmelidir...» Ve böylece bir popülizm başladı gitti...

Popülist reformistler «devletleştireceğiz» diyemezlerdi... Çünkü halk bürokratlara karşıydı... Kaldı ki popülistler, radikaller kadar «radikal» değillerdi. Programları hayli ılımlıydı... Hele Türkiye'de de küçük mülkiyet yaygındı... Kırlarda topraklar, kentlerde dükkâncıklar... katlar... bilemediniz bankalarda küçük küçük tasarruflar... hisse senetleri, tahviller...

İşte bu noktada Yeni CHP'nin üçüncü yolu imdada yetişti: *Halk Sektörü*...

Neydi Halk sektörü? Bunu bizzat önerinin sahipleri de bilmiyorlardı? Ne biçim bir kuştu halk sektörü? Onu «Yugoslav sosyalizmi»ne yoranlar bile oldu...

Bizce mesele açıktı, Halk sektörü 1973 modeli devletçilikti... Devletin küçük mülkiyete, küçük tasarruflara müdahalesi ve onları teşvikiyle, devlet fonları öncülüğünde bir çeşit sermaye kümeleştirmesiydi... Sermaye birikimi (accumulation) değil, devlet eliyle sermaye temerküzü (centralisation) ve yoğunlaşması (concentiration) hayalleri idi.

Finans kapital halk sektörü kendisine rakip çıkar diye asla korkmadı... Onun halk sektöründe korktuğu iki nokta vardı: 1 — Devletin teşvik ve kredi musluklarının bir kısmı «Özel sektörden» kesilerek halk sektörüne akıtılacaktı... 2 — Kendisinin kullandığı küçük burjuva ve gurbetteki işçi tasarruflarının kontrolu, elinden çıkıp «sonu meçhul maceracı» yatırımlara gidecek veya Halka açık anonim şirketlere hisse senedi ya da tahvil biçiminde gelen küçük burjuva ve göçmen işçi tasarrufları kaybedilmiş olacaktı.

İşte uluslararası tekelci sermayenin ortağı yerli tekelciler halk sektörüne bunun için karşı çıktılar. Ve 1973-74 modeli yepyeni devletçilik, yani halk sektörü doğmadan öldü, ya da ölü doğmağa mahkûm oldu.

Böylelikle, Türkiye'nin «halksız halkçılık» ya da «işçi sınıfsız devrimcilik» hayalleri bir kez daha suya düşüyordu.. Finans kapital belki küçük mülkiyet tutkusunun kapitalist düzende «sermayesiz kapitalistçilik oyunu»na yani kooperatifçiliğe göz yumabilirdi, üretim kooperatiflerinin kurulmasına itiraz etmeyebilir, tüketim kooperatifleri işine gelebilirdi, ama kendinden esirgenen kredilerin bir «üçüncü sektör» hayali uğruna çarçur edilmesine razı olamazdı.

Gene de işçi sınıfı toparlanıp, örgütlenip, siyasi mücadelesini güçlendirip öncü damgasını vuruncaya dek, küçük burjuvazi yeni yeni üçüncü yol düşlerinden kolay kolay vazgeçmeyecektir.

Kapitalist Üretim Biçimi

(ARTI - DEĞER VE KAPİTALİST SÖMÜRÜ)

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Programının gerekçe bölümünü açıklarken, kalkınmanın ne olduğu, çağımızda kapitalizmin neden gerçek ve bilimsel anlamda kalkınmayı sağlayamayacağı anlatıldı. Peki «kapitalist üretim biçimi, kapitalist toplum biçimi kısaca «kapitalizm» adı verilen toplum aşamasının ana özellikleri nelerdir, işleyişi nasıldır, kapitalist toplumda insanlar arasındaki ilişkiler, başlıca üretim ilişkileri hangileridir ve kapitalist sömürü nedir? Kapitalist üretim biçimini açıklamaya devam ediyoruz.

Artı-değer neden gelir?

Paranın, servetin sermayeye dönüşmesinin, yani kapitalist ilişkilerin ortaya çıkmasının kısa formülünün P.M.P olduğunu söyledik. Başka türlü özetleyecek olursak, para mala yatırılır, ancak, malın satın alınması bu malı yeniden paraya dönüştürmek içindir. Ama ikinci P, yani malın paraya dönüştürülmesi sırasında elde edilen para, malın satın alınması için gerekli paradan büyük değilse, boşuna bir iş yapılmış demektir. Kâr peşinde koşanlar boşuna iş yapmazlar. Onların amacı sürekli olarak tekrarlanan P.M.P dolaşımı sırasında ikinci P'yi sürekli olarak büyütmektir. Bunun ancak bir şartla mümkün olduğunu geçen hafta anlattık: Sermayedar olmak isteyen para sahibi dostumuz, piyasada öyle bir mal bulmalı ki, bu mal tüketilirken, kullanılırken, değer yaratsın ve ikinci P'yi büyütsün. Bu «sihir»li mal, piyasada vardır: Bu mal bu alınıp satılabilen meta, insanın İŞGÜCÜDÜR.

İşgücünün metalaşma süresi:

İlk bakışta ters gelir, aykırı gelir. İnsanın işgücü nasıl bir ticaret metası olabilir diye sorar insan. Oysa, tarihin belli bir döneminde, gelişen sosyal şartlar altında insanın işgücü metalaşmıştır. Kapitalizm insanın işgücünün bile metalaşması, alınıp satılan bir mal olması gerçeğine dayanır. İnsanın işgücü metalaşmadan kapitalizm doğamazdı. Çünkü o zaman kapitalist adayının, pazarda, kullanılırken değer yaratan bir mal bulması mümkün olamazdı.

«Toplumun gelişmesinin belli bir aşamasında, ticaretin gelişmesi kapitalizmin doğuşuna vardı; basit yeniden üretim, genişletilmiş yeniden üretim halini aldı» dedik.

Kapitalizmin ortaya çıkması ve gelişmesi için iki esaslı şart gereklidir. Bu iki temel şartı insanın işgücünün metalaşması, yani alınıp satılan bir mal halini alması ve bu malı, yani insanın işgücünü satın alabilecek imkânların bazı insanların (müstakbel kapitalistlerin) elinde toplanması olarak özetleyebiliriz.

Her iki şart da, basit meta üreticilerinin birbirlerinden farklılaşmaları, ticaret için üretimin ortaya çıkması ve işbölümü sonucunda gelişmesiyle, kapitalizm öncesi toplumun, feodal toplumun bağrından doğdu.

Bu sürecin doğması için küçük üreticilerin çoğunluğunun üretim araçlarından ayrılmaları, üretim araçlarının mülkiyetini kaybetmeleri gerekliydi. Buna karşılık, bu üretim araçlarının toplum içindeki bir küçük azınlığın elinde toplanması gerekiyordu.

Meselâ, kumaş dokuyan usta kendi tezgâhından, yani üretim aracından yoksun kalmalı ve bu üretim aracı, ustayı işçi olarak çalıştıracak bir kişinin, kapitalistin eline geçmeliydi ki kapitalizm doğsun ve gelişsin.

Üretim araçlarından kopmanın en tipik şekli İngiltere'de, toprak'ta görüldü. Küçük üreticiler, küçük toprak sahipleri, topraklarının ellerinden çeşitli yollarla ve zorla alındığına şahit oldular. Üretim araçlarını kaybettiler. Ortada kaldılar. Artık onların yaşamak için, geçimlerini sağlamak için üzerinde üretim yapabilecekleri hiçbir araçları yoktu. Satabilecek hiçbir ürünleri yoktu. Tek şeyleri vardı satabilecekleri: İşgüçleri...

Topraklarından, üretim araçlarından yoksunlaştırılmış bu kişiler, artık ne toprağa, ne bir toprak sahibine kişisel bağımlılıklarla bağlı değillerdi. Görünüşte hür düler. Aç kalmakta hür, ölmekte hür. Bu sürecin adına, yani küçük üreticilerin, topraktan ve zenaatkârın diğer üretim araçlarından yoksunlaştırılması sürecinin adına: EMEĞİN ÖZGÜRLEŞMESİ denildi. Acı bir şaka gibiydi bu. Evet, insanlar beyden, ağadan, senyörden kurtulmuşlardı ama onların özgürlükleri korkunç bir özgürlüktü. İş bulamazlarsa açlıktan ölme özgürlüğüydü. Ama emeğin özgürleşmesi olmasa, işgüçleri ni pazarda satılığa çıkaran daha doğrusu belli bir ücret karşılığın da o ücreti verecekler için çalışmaya razı olan kişiler, yani işçiler de olmazdı. Bu bakımdan *kapitalizmin gelişmesinin önşartı emeğin özgürleşmesi* oldu.

Ama, bu işgücünün, satın alınması, bu işgücünün üzerinde çalışacağı üretim araçlarının hammaddelerin vb'nin sağlanması için belli kişilerin elinde bir zenginliğin birikmiş olması da gerekirdi. Kapitalizm doğuşu için gerekli olan bu ilk sermayeye, ilk zenginliğe «ilkel birikim» adı verildi.

Bu ilkel birikim nereden geldi? 1 — Sömürgecilikten, yani Asya ve Afrika'nın geri bırakılmış ülkelerinin halklarının sömürülmesinden, yağma edilmesinden, 2 — Toprakta, çeşitli yollarla, kira yoluyla, vergi yoluyla vb. küçük üreticinin mülksüzleştirilip tarımsal alanların belli kişilerin eline geçmesinden, 3 — Devletin kapitalist sanayii, dolayısiyla kapitalistleri himaye etmesinden, 4 — cebir ve zor yoluyla emekçi kitlelerin sömürülmesi ve mülksüzleştirilmesinden...

Böylece ilkel birikim, üretim araçlarından yoksunlaştırılmış, kopmuş ve yaşamak için işgücünü satmaktan başka çaresi kalmamış bir çoğunlukla, büyük servetleri, ilkel sermaye birikimini edinmiş bir azınlığın doğması sonucunu verdi.

İşte işgücü bu süreç içinde metalaştı ve pazara sunuldu, işte işgücünü satın alabilecek servete sahip bir azınlık: müstakbel kapitalistler, böylece ortaya çıktı.

Artık-Değer nasıl meydana gelir?

Kapitalizm, daha önce de anlatmaya çalıştığımız gibi, artı-değer dışında düşünülemez Çünkü sermayenin doğması ve büyümesini sağlayan, kapitalistin artı-değer elde edebilmesidir.

İşgücünün fiyatı da, pazarda her malın fiyatı gibi, bu malın üretimi için gerekli çalışma (İş) zamanı ile belirlenir. Yani kısacası, işgücünün değeri, işgücünü satan işçinin yaşaması için gerekli olan maddelerin, araçların toplam değerine eşittir.

İşçinin yaşaması için asgari yiyip içmesi, barınması giyinmesi, içinde bulunduğu toplum koşullarına göre çeşitli ihtiyaçlarını sağlaması, üremesi vb. gereklidir. Bunlar için gerekli miktar ödenmezse, işgücünü piyasaya arzeden işçi yaşayamaz, çalışma gücüne sahip olamaz. İşgücünü Satın alırken ödenen fiyata *«ücret»* denir. İşte bütün mesele de bu noktada başlar...

Kapitalist, işçinin işgücünü satın alırken, üretim için gerekli makineler, araç ve gereçler, ham maddeler vb. de satın alır. Bü üretim araçlarını işçinin çalıştırmasıyla meta hazır olunca, kapitalist bunları pazarda satar...

Bu üretim süreci içinde, kapitalist işçinin işgücünü, onun yaşamasını sağlayabilecek bir ücrete, diyelim ki günde 10 liraya satın almıştır. İşçi bütün gün çalışır ve meta üretir. İşçi çalışma gününün belli bir bölümünde, kendi işgücünün değerine, yani aldığı ücrete karşılık olan değerdeki bir metayı üretir. Meselâ çalıştığı ilk beş saatte 10 liralık mal üretmiş olur. Ama kapitalist onu 5 saat için değil bütün bir işgünü için, yani en az 8 saat, 10 saat için (19. yüzyılda 18 saat'e varana kadar) kiralamıştır. İşçi, verdiğimiz örnekte ilk beş saatte kiraya verdiği işgücünün bedelini üretti. Ği meta'ın değeriyle öder, meselâ günde 10 saat çalışıyorsa, ilk 5 saat kendisi için, aldığı ücret karşılığında, geri kalan 5 saatte ise sadece kapitalist için çalışmış olur. İşin püf noktası burasıdır. Marx'dan önce kimsenin göremediği sömürü buradadır. Eğer kapitalist, işçiyi, sadece işgücünün değerinin karşılığını üretene kadar, meselâ yukardaki örnekte günde 5 saat çalıştırmış olsaydı, ortada sömürü olmazdı. Ama, P.M.P' formülünde ikinci P'de bir türlü birincisinden fazla olmazdı. O zaman kapitalist, hiçbir kârı olmayacaksa niye bu kadar zahmet etsin de iş kurşun. Bütün mesele işçinin işgücünün bir bölümünün ücretini ödemekte, diğer bölümündeyse işçiyi kendisi için çalıştırmaktadır. Yani işçi, işgününün belli bir bölümünde kendisine gerekli yaşama araçlarını, ihtiyaçlarını yeniden sağlayabilmek için çalışır, ki buna GEREKLİ ÇALIŞMA ZAMANI denir. İşgününün diğer bir bölümünde de, sadece kapitaliste kâr sağlamak için çalışır ki buna EK İŞ ZAMANI denir. İşte *artı değer* adı verilen ve doğrudan doğruya kapitalistin cebine giden, sermayenin büyümesini sağlayan kaynak, bu ek iş zamanında yaratılan değerdir. Yukardaki örnekte, günde 10 saat çalıştırılan işçi, işgününün ilk 5 saatinde aldığı ücretin karşılığı olan bir değer yaratır, bundan sonraki 5 saatte yarattığı değer, doğrudan doğruya kapitalistin cebine koyduğu değer dir. KAPİTALİST SÖMÜRÜ'NÜN özü buradadır.

Kapitalist sömürü artı-değer sömürüsüdür. Kapitalist toplumun temeli bu noktadan kaynaklanır, sermaye adı verilen toplumsal ilişkinin özü artı-değer sömürüsüdür. Kapitalist toplumda sınıflar buna göre ayrılır.

Küçük Burjuva devrimde öncü olamaz

Türkiye'de küçük burjuva ilericilerinin sahip çıktığı burjuva reformizminin, kapitalizm ile sosyalizm arasında gerçekte olmayan bir *üçüncü yol* icat etmek düşlerinin çeşitli yönlerini geçen haftalarda ele aldık. Bu şekilde üçüncü yol meraklısı bir kısım küçük burjuva siyasetçisinin veya ideologunun, *sınıfların varlığını ve mücadelesini inkâr ettikleri,* varolan en temel toplumsal gerçeği görmemekte direndikleri için, nasıl da kapitalist düzen içinde bir reformcu alternatif durumunda kaldıklarını ana bilimsel ögeleriyle inceledik.

Küçük burjuva ilericiliği ne denli iyi niyetli olursa olsun, kendi bağımsız çizgisini sürdürmek ve kapitalizm ile sosyalizm arasında kalmak istedikçe, kapitalist sınıfın safında yeralmaktan kendisini kurtaramaz ve temsil etmeğe çalıştığı ara tabakanın çıkarlarına da ters düşer. Hele bu «imkansız bağımsızlık» işçi sınıfının politik örgütlenme düzeyinin yeterli olgunlukta olmadığı bir ülkede başarılmak isteniyorsa; *reformizm,* «oyunu kapitalizmin kuralları ve sınırları içinde» oynamağa büsbütün mahkûmdur.

ÖRNEKLER

Bilim ve tarih göstermiştir ki, bir «*ara tabaka*» olan küçük burjuvazi işçi sınıfı ile burjuvazi arasında bağımsız tavır koyamaz, bu iki temel modern sınıftan birisine yaklaşmak, onlardan birisinin öncülüğü altına girmek zorundadır.

● Fransa Sosyalist Partisi

Batıdan canlı bir örnekler verecek olursak, taşıdığı anti-monopolist burjuva kesimine rağmen, önemli ölçüde küçük burjuvazinin ağırlıkta olduğu Fransız Sosyalist Partisi'ni düşünebiliriz. Bu parti sahip olduğu geniş oy desteğine rağmen, bağımsız bir siyasal güç olarak varlığını sürdürememiş, bir süre işçi sınıfına karşı çıkmağa çalışmış ve bu karşı çıkışı sadece Fransız oligarşisinin işine yaramıştır. Neticede, Mitterand'ın Sosyalist Partisi son birkaç seçimde işçi sınıfıyla güçbirliği yapmak yolunu seçerek, cephe politikasını kabul etmiş, ortak bir program etrafında finans kapitale karşı cephe alınmıştır. Fransanın tarihinde küçük burjuvazi sürekli olarak burjuvazi ile işçi sınıf arasında yalpalamış, çeşitli cephe denemeleri olmuştur. Özellikle küçük burjuvazi ile finans-kapitalin çalışkilerinin derinleştiği dönemlerde, küçük burjuvazi işçi sınıfının yanına gelmektedir. Ama kesin olan şu ki, bu ara tabakanın bağımsız tavrı asla görülebilmiş değildir.

Denilebilir ki, gelişmiş kapitalist ülkelerde burjuvazi ile işçi sınıfı gerçekten güçlüdür, ama kapitalizmin gelişmediği ülkelerde bu iki temel sınıf aynı ölçüde güçlü olmadıklarından küçük burjuvazi «bağımsız» tavır koyabilir. Bunun da cevabı «hayır»dır. Çünkü hem burjuvazi hem de işçi sınıfı uluslararası bir varlıktırlar. Dolayısiyle kapitalizm ile sosyalizm de evrensel birer sistemdir. Bu iki temel sınıfın ideolojisi ve politikası dünyanın her tarafında etkilidir. Bu nedenle, dünyanın hiçbir yerinde, —kapitalizm az da gelişmiş olsa,— kapitalizm ve sosyalizm dışında bir üçüncü yol, ya da bağımsız bir küçük burjuva tavrı düşünülemez. Bağımsız sanılan, görünüşte bağımsız gibi görülen bazı küçük burjuva akımlarını ve politikalarını incelediğimizde, bunların işçi sınıfından veya burjuvaziden, sosyalizmden veya emperyalizmden birisine doğru meylettiğini, ibrenin hiç bir zaman ortada olmadığını görürüz.

● Suriye, Irak

Yakın komşumuz Suriye, Irak ve, Güney Yemen'de işçi sınıfı nicel olarak güçlü olmadığı halde, işçi sınıfının politik örgütlenmesi, büyük burjuvaziden çok daha fazla gelişkin olduğu için ve bölgenin özgül özelliklerinin de bir sonucu olarak orada küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin partisi olan Baas, işçi sınıfına daha fazla yaklaşmıştır. Bugün bu ülkelerde emekçi halk iktidarları varolmamakla birlikte, işçi sınıfı partilerinin ağırlığıyla, sosyalizme dönük devletçilik uygulaması vardır.

● Mısır

Buna karşılık küçük burjuva desteğinde bir milli burjuva hareketi olarak çıkan Nasıl siyaseti ise, Mısır'da işçi sınıfının politik örgütlenmesi yeterince güçlü olmadığından Mısır oligarşisinin politikası haline dönüşmüştür. Eğer Nasırcılık bir süre sosyalist blok ile emperyalist blok arasında salınıp durmuşsa, bunun nedeni ülkede kökleşmiş anti-siyonizmin ve İsrail saldırganlığının uyandırdığı tepkilerden ileri gelir. Bu bakımdan Mısır büyük burjuvazisinin yönetimi haline dönüşen Nasırcılık sosyalist bloktan yardım almak ve Amerikan emperyalizminin uzantısı İsrail'e karşı mücadele etmek zorunda kalmıştır ama bunu yaparken içeride işçi sınıfını boyuna ezmiştir, Nasırcılığın bugün vardığı çizgi ise emperyalizme teslimiyet olmuştur.

● Sudan

Bir başka örnek: Sudan'da güçlü işçi sınıfı partisi desteğiyle işbaşına gelen Numeyri yönetimi, bu destek yüzünden çeşitli sosyalist ülkelerle yakın bağlar kurmak zorunda kalmış, ama ilk fırsatta gerici sömürücü sınıflara yaslanmakta gecikmemiş, işçi sınıfının tepki olarak yaptığı bir iktidar atılımını özellikle Mısır'ın desteğiyle bastırmıştır. Ama bugün hâlâ Sudan'da işçi sınıfı hareketi güçlü olduğu için Numeyri yönetimi karşı-devrim çizgisinde fazla yol alamamaktadır.

● Libya

Bir diğer örnek Libya'dır. Gene küçük burjuva desteğinde milli burjuva hareketi olarak beliren Kaddafi siyaseti, Orta Doğuda ve Libya'daki işçi sınıfı hareketinden etkilenmiş, Orta Doğu'nun özel İsrail sorununda anti-siyonist tavır alarak, bir ölçüde emperyalizme karşı çıkmak zorunda kalmış, ama işçi sınıfına karşı düşmanlık etmekten geri durmamış, Sudan'daki işçi sınıfı atılımının bastırılmasına, Enver Sedat gibi yardımcı olmuştur. Bugün Libya yönetimini Libya burjuvazisinden bağımsız göremeyiz. Gene Libya'nın özel şartlarında, Libya burjuvazisi de işçi sınıfı hareketi de güçlü değildir. Eğer Kaddafi ve Callud yönetimi sosyalizm ile emperyalizm arasında şimdilik «bağımsız» gibi görünüyorsa da ibrenin emperyalizmden yana meylettiği gözden kaçmıyor. Hem orta doğudaki emperyalist-sosyalist blok çatışmasına göre, hem de Libya'daki sınıf mücadelesine bağlı olarak yakın gelecekte Libya iktidarının tutumu daha da netleşecektir.

● Etiopya

Benzer bir örneği aylardır yaşamakta olan Habeşistan'a gelince: Burada milli burjuvazi, bürokrat küçük burjuvazinin ve işçi sınıfının da desteğini alarak anti-oligarşik ve anti-feodal bir hareketlenme içindedir. Sömürücü azınlık büyük kapitalistlerle, özellikle prekapitalist sınıflara dayanan Haile Selasiye yönetimi devrilmiştir. Bu devrimi, burjuva devriminin bir aşaması olarak kabul etmek doğru olur kanısındayız, hedeflerin daha çok anti-feodal olduğu anlaşılmaktadır. Son yıllarda artan ekonomik kriz sınıf çelişkilerini derinleştirip, sınıf mücadelesini kızıştırınca, işçilerin, öğrencilerin, aydınların desteğiyle ileri bir adım atılmış, geniş devletleştirme hareketlerine başlanmış, son olarak imparator devrilmiştir. Ama bu yönetim içte burjuvaziden ve işçi sınıfından dışta ise emperyalizmden ve sosyalist bloktan bağımsız kalabilecek değildir, iki taraftan biri zamanla ağırlık kazanacaktır. Nitekim cunta, ülkenin dış siyasetinin değişmeyeceğini belirterek anti-emperyalist olmadığını ilan etmiştir. Ama işçi sınıfının mücadelesi anti-emperyalist tavrı getirebilir.

Devlet Kapitalizmi

Tekrarlayalım: Kapitalizmi az da gelişmiş olsa, çok da gelişmiş olsa günümüzde bir toplumu belirleyen güç küçük burjuvazi değil, işçi sınıfı ile burjuvazi, sosyalizm ile emperyalizmdir. Şu farkla ki, prekapitalist ilişkilerin ağırlığını koruduğu toplumlarda prekapitalist egemen sınıflar önünde küçük burjuvazinin belirli bir ağırlığı olabilmekte, burjuva devriminin ileri adımlarını çoğu kez milli burjuvazi bu kesimleri arkasına alarak atabilmektedir. Ama anti-emperyalist ve anti-feodal bir devrim, burjuvazi öncülüğünde gerçekleşiyorsa, kısa zamanda ülkedeki sınıf mücadelesi gene önem kazanmakta ve devrime katılan bürokrat küçük burjuvazi şu veya bu tarafa çoğu zaman burjuvazi tarafına yatmaktadır. Bazı özel koşullarda özellikle işçi sınıfı, partilerinin güçlü olduğu durumlarda işçi sınıfı iktidara ortaklık koyarak, milli burjuvazi ile onun destekçisi küçük burjuvazinin emperyalizme teslim olmasını önleyebilmekte, «kapitalist olmayan yol» uygulaması ile sosyalizme dönük bir devlet kapitalizmi bir süre sürebilmektedir. Ama bu sosyalizm değildir. İşçi sınıfı iktidarı alamadığı takdirde karşı-devrim, İşçi sınıfı örgütlenmesinin güçlü olmadığı görür görmez tersine güçlenir. Bazı azgelişmiş toplum yapılarında başlayan devlet kapitalizmi ise burjuva sınıfını palazlandırmaktan başka bir şeye yaramamaktadır. Bugün çoğu Orta Doğu ve Afrika ülkesinde karşılaşılan durum, gerçekte 1923'den sonra Türkiye'de karşılaştığımız durumdan farklı değildir.

Bilim ve sayısız deneyler ispatlamıştır ki, çağımızda işçi sınıfı öncülüğünde verilmeyen bir anti-emperyalist, anti-feodal mücadele kalıcı başarılara ulaşamaz. Ve küçük burjuvazinin öncülüğü bir tarihsel kategori değildir. İşçi sınıfı, kendi asgari programı etrafında örgütleyeceği emekçi halkla birlikte iktidara geldiği zaman burjuva devriminin eksik bıraktığı işleri tamamlayabilir, ama bu, yapılan devrimin burjuva karakterde olduğu anlamına gelmez.

Türkiye'de sönen Küçük burjuva düşleri

Türkiye, yukarıda saydığımız, ülkelere oranla daha gelişmiş bir kapitalizme, daha gelişmiş bir kapitalist sınıfa ve nicel olarak daha geniş bir işçi sınıfına sahiptir. Türkiye'de özellikle 1925'den sonra işçi sınıfının politik örgütlenme düzeyinin ileri boyutlara ulaşamaması küçük burjuva ilericiliğini yaygın hâle getirmiş ve işçi sınıfı örgütlenmesinin bastırıldığı, düşüncesinin susturulduğu Türkiye'de aydınlar ilericilik adı altında kapitalizmi ve burjuva ideolojisini güçlendirmişlerdir.

1961'den sonra sol güçlenmeğe başlamış ama Türkiye solu içinde küçk burjuva ilericiliği gene bir süre hakim olmuştur. Sosyalizm zamanla güçlenmekle ve işçi sınıfının özellikle ekonomik örgütlenmesi gelişmekle birlikte, işçi sınıfı politik ağırlığını siyasi arenaya koyacak yüksek örgütlenme düzeyine ulaşmadığından, ilerici küçük burjuvazi gene kendisine misyonlar vehmetmiştir.

Oysa, güçlü ve örgütlü dışa bağımlı kapitalist sınıf karşısında ne anti-monopolist burjuvazi ne de küçük burjuvazi bağımsız bir güç olarak çıkamazlardı. Bu nedenle 1961 sonrasındaki üç radikal atılım finans-kapital tarafından kolayca bastırılmıştır. Anti-monopolist burjuvazi ile küçük burjuvazinin CHP içinde dinamik kazanan popülist reformcu programı ise, hükümete ortaklık koyma çabalarının sonucunda, finans-kapital karşısında ne denli düşsüz olduğunu anlayarak onun güdümüne girmiştir.

Şu halde küçük burjuvazinin ne radikal kanadı ve pragramı, ne de popülist kanadı ve programı Türkiye'de tekelci burjuva iktidarı karşısında etkili olamamıştır. Gene bu programlar finans kapitalin yedek gücü tefeci-bezirgânlığı bile kemirmeği başaramamıştır.

Şu halde küçük burjuva bağımsızlığının ve üçüncü yol hayallerinin belki de başka ülkelerdekinden çok daha fazla Türkiye şartlarında geçersiz olduğu anlaşılmıştır.

Küçük burjuvazi için tek çıkar yol: İşçi Sınıfı Öncülüğü

Fakat küçük burjuvazinin emperyalizm ve yerli ortaklarıyla çelişkisi gitgide derinleşmektedir Uluslararası ve yerli finans kapital ile onun prekapitalist destekleri karşısında küçük burjuvazi sömürüye karşı hareketlenmektedir. Türkiye'de küçük burjuvazinin varolduğunu, ilerici bir dinamizm içinde olduğunu inkâr edemeyiz. Hatta küçük burjuvazinin şehirde ve kırdaki yaygınlığı, ona belirli bir politik ağırlık kazandırmaktadır. Ama bilim ve olaylar ispatlıyor ki, bu ara tabaka, güçlü bile olsa bağımsız bir güç değildir. Ya burjuvazinin veya işçi sınıfının öncülüğünü kabul etmek, tercihini yapmak zorundadır.

Ancak işçi sınıfı örgütlenmesi güçlendiği takdirde küçük burjuvaziyi yedeğine alabilecektir. Küçük burjuvazinin kendiliğinden aklediip işçi sınıfının yanına gelmesi beklenemez. Gerçi dünyadaki güçlü sosyalist hareketten ve işçi sınıfı düşüncesinden küçük burjuvazinin etkilenmesini beklemek doğrudur ve nitekim hem popülistler hem de radikaller sosyalizmden ve dünya işçi sınıfı hareketinden etkilenmişler, Türkiye'de güçlenen sosyalizm düşüncesinden bazı şeyler «kapmışlardır»; ama bu, küçük burjuvazinin işçi sınıfı öncülüğünü kabullenmesi için yeterli değildir. Gitgide politikleşen, kendisi için sınıf olan ve politik örgütlenmesini güçlendirme aşamasında bulunan işçi sınıfı topluma ve siyaset arenasına ağırlığını koyduğu ölçüde, sınıf mücadelesini derinleştirdiği ölçüde, şimdilik burjuvazinin kuyruğundaki küçük burjuvazi, çıkar ve bilinç düzeylerine göre dilimlere ayrılmağa başlayacak, ve bölük bölük işçi sınıfının yanına gelecek, gene çıkarların daha da kristalleşmesi, safların belirginleşmesi ölçüsünde, küçük burjuvazinin bir kısmı da karşı cephede kalacak, yerini alacaktır.

İşçi Sınıfı Bilimini inkâr Çıkar yol değildir

Küçük burjuva ilericiliği işçi sınıfı bilimini doğma olarak kabul eder. Kendisi bağımsız bir «*üçüncü yol*» aranışları içinde, gider gider burjuvaziye teslim olur, onun kuyruğuna yapışır. Bu bir gerçektir. Fakat *Kitle*'de ele aldığımız, işçi sınıfı bilimi açısından eleştirdiğimiz radikal ve popülist reformizm, gene de küçük burjuvazinin ilerici akımlarıdır. Bu bakımdan küçük burjuva ilericiliğine sekter'ce bakmamak şarttır. Küçük burjuvazi demokratik bir cephe programı etrafında elbette işçi sınıfının müttefikidir. Ve küçük burjuvai içindeki ilerici akımlar, şüphesiz ki, olumludur. Gene işçi sınıfı küçük burjuvaziye de bilimsel doğruları gösterecek, *onun kaypak yapısını gözden uzak tutmadan,* demokratik cephe örgütlenmesini gerçekleştirmeğe çalışacaktır. Ama bunu yaparken işçi sınıfının bağımsız çizgisinden asla taviz vermemek esastır. Kuyrukçuluğa kapılmamak şarttır. Emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı verilen mücadelede, işçi sınıfı bu sömürgen egemen güçlerle çelişkisi olan tüm sınıf ve tabakaları bir cephe altında birleştirmek zorundadır. Bu bakımdan bir yanıyla kuyrukçuluğa düşebilecek *sağ çizgiye* uzanmadan, öte yandan işçi sınıfını müttefiklerinden tecrit edecek *sol sekter* eğilime düşmeden, *işçi sınıfının politik, ideolojik ve örgütsel bağımsızlığından uzaklaşmaksızın* dikkatli ve titiz bir politika izlemek *işçi sınıfı partisinin görevidir.*

Küçük burjuva ilericiliğine gelince, bu kesimin işçi sınıfı düşüncesini ve politikasını baltalayan bir tutuma girmesi, sadece işçi sınıfına zarar vermez. Küçük burjuvazi bunu yapmakla kendi çıkarlarıyla da çelişkiye düşer. Özellikle emperyalizmin ve yerli ortaklarının güçlü anti-komünizm propagandalarına kapılmak, Türkiyede yaygın olan bir sömürücü demagojisini ve ideolojisini güçlendirmekten başka birşeye yaramaz.

Marksizme sövgü sömürüye hizmettir

Ne yazık ki, küçük burjuvazi sömürücüler kadar açık ve kesin olmamakla birlikte, marksizme sövmekten, onu en azından modası geçmiş doğmalar ya da «devrim yobazlığı» gibi tanıtmaktan kendisini alamamaktadır. Emperyalizmin sosyalizmi «totaliter rejim» gibi gösterme demagojilerine hem radikal hem de popülist küçük burjuva akımları kendilerini kaptırmışlardır.

Küçük burjuva ilericiliği elli yıldır üçüncü yol hayalleri peşinde koşmuş ama bütün bu süreç zarfında, burjuvaziye hizmet etmekten, bilemediniz ona yenilmekten başka bir noktaya varamamıştır. Küçük burjuvazi sadece uzun vadeli çıkarlarının değil, kısa vadeli demokratik ve ekonomik, özlem ve isteklerinin gerçekleşme yolunun da ancak ve ancak işçi sınıfıyla ittifaktan geçtiğini henüz görebilmiş değildir.

Evet, küçük burjuvazi her fırsatta işçi sınıfı düşüncesine karşı olmakta gecikmemiştir. 1961 sonrasındaki bürokratik atılımların, veya 12 Mart öncesindeki «sol cunta» kliklesmelerinin hemen hepsinde iktidara geldikten sonra «komünistleri ezme» planları, küçük burjuva dönekliğinin, iki yüzlülüğünün pir yanı olarak yatmaktaydı. Öte yandan popülist reformistler, 14 Ekim seçimlerinde halkın demokratik özlemlerinin bir kısmını dile getirmeğe çalışırken, düzeni değiştirme gibi iddialı sloganlarla oy toplarken, düzeni asıl değiştirecek füç olan işçi sınıfına, onun politikasına, onun ideolojisine sövmekten geri durmamış, tekelci sermayeye karşı çıkarken, marksizm düşmanlığı yapmaktan da geri durmamıştır.

Ve neticede küçük burjuva [illegible] düzen suyuna girmiş, düzen değiştirme lafları rafa kaldırılmış, oy veren küçük burjuva yığınları bir kez daha aldatılmışlardır.

Küçük burjuvazinin bu yapısını asla gözden uzak tutmadan, ve bugün küçük burjuvaziyi temsilen ortaya atılan siyasetçilerin ve ideologların çoğunun gerçekte küçük burjuvaziyi bile temsil etmediklerini unutmadan, küçük burjuvaziyi işçi sınıfı öncülüğündeki cepheye yoksul köylülüğün yanısıra kazanmak ve ortak bir demokratik cephe programını gerçekleştirmek, işçi sınıfının mücadele gündemindedir.

Ama bu hiç bir zaman küçük burjuvazinin eleştirilmeyeceği, ona dalkavukluk edileceği anlamına velmez. Şehir ve köy küçük burjuvazisinin, *yoksul köylülüğün yanısıra* demokratik cepheye kazanılması sürecinde, karşı devrim saflarında yer alacak küçük burjuva kesimler olduğu, tarafsız kalacak kesimler de vardır. İşçi sınıfı sosyalist olduğunu asla saklamadan ve küçük burjuvaziye bilimsel doğruları göstermekten çekinmeden bu cephenin sağlam temellerini atmak zorundadır. Bu temellerin sağlam olması öncelikle işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün, özellikle işçi sınıfının güçlü örgütlenmesinden geçer. İkinci olarak kuyrukçuluktan uzak durmak esastır.

Ancak bu şekilde şimdiki küçük burjuva ilericiliği, burjuva reformculuğu olmaktan kurtulup, işçi sınıfının yanında saf tutabilir.

Gençlik işçi sınıfının ve emekçi halkın safında yer alacaktır

(Baştarafı sayfa 8'te)

ses olarak kendini duyurabilmektedir.

Bu, dünyanın her yanında böyledir. Emperyalizmin süratle yıkılmaya yüz tuttuğu ve uluslararası planda hergeçen gün geri çekilmeye zorlandığı son yıllarda, gençlik olayları, eskiden olduğu gibi yalnızca sömürge ve yarı sömürge ülkelerle sınırlı olmaktan çıkıp, kapitalist-emperyalist metropollere de sıçramıştır. Her ülkenin kendi objektif şartlarına göre değişiklikler gösteren gençlik hareketleri, heryerde mevcut düzene başkaldırmada, emperyalizmin saldırganlığına, baskısına ve asalaklığına, militarizme ve şovenizme lânet okumada birleşmektedir. Günümüzde öğrenci gençlik sosyal ve politik olaylara karşı çok duyarlıdır artık. Emperyalizmin ve faşizmin her gerici adımı dünyanın dört bir yanında derhal gençliğin protestosuyla karşılanmaktadır.

Bütün bunların ötesinde Türkiye'deki gençlik hareketinin tarihten gelen bir önemi de vardır. Ülkemizde gençlik her zaman siyasi üst yapıda etkili olmuştur. Serbest rekabetçi kapitalist dönemi yaşamamış olan, yani burjuvazinin devrimci görevlerini gerçekleştirmesine tanık olmamış bir ülke olan Türkiye'de, aydınlar ve gençlik sıksık politikada ön plana çıkmış ve toplumun dönüm noktalarında etkin olabilmişlerdir. 1908 den Milli Mücadeleye, 27 Mayıstan 971 öncesine kadar bu, Jön Türk geleneği diyebileceğimiz gençlik atılımı, sınıflar mücadelesinde söz sahibi olmuştur. Gençlik toplumun ilerlemesinde görev istemektedir ve siyasi bunalım anlarında dinamik bir şekilde siyaset sahnesine çıkabilmektedir.

Gençliğin zayıf noktaları

Bütün bu saydığımız özellikler aynı zamanda kendi zıtlarını, olumsuz yanlarını da birlikte getirmektedir ve gençlik hareketi örgütlenmediği sürece de getirecektir. Türkiye tarihi defalarca göstermiştir ki, kendiliğinden gelme ilerici atılım her zaman hakim sınıflar tarafından kullanılabilmek ve gençliğimizin dinamizmi finans-kapital çıkarlarına ve sömürücü sınıflar arasındaki iktidar mücadelesinde kullanılmıştır. Objektif koşullar gençlik hareketini ne denli ilerici olmaya zorlasa da, bu dinamizm, işçi sınıfının mücadelesine bağlanmadığı, onun öncülüğünde yönlendirilmediği sürece, son tahlilde finans-kapitalin çıkarlarına çalışmakta dır. Anti-emperyalist ve demokratik atılımlar ya başarısızlıkla sonuçlanmakta, ya da elde edilen başarılar kalıcı olmamakta ve gençliğimizin büyük potansiyeli ve mücadele azmi kolayca başka kanallara sevkedilebilmektedir.

Öte yandan üretimden kopuk olması ve yaşama alanının okul duvarları ile sınırlı olması öğrencilerde bir sınıf bilincinin oluşmasını engellemektedir. Kapitalizmin ve emperyalizmin kötülüklerini ancak maddi hayatın üretiminin dışında kavramak zorunda olan öğrenci gençliği eyleme sokan asıl unsurun, onun dinamizmi ve aydın yapısı olması, onun her zaman tutarlı ve disiplinli olarak mücadele etmesini önlemektedir.

Öğrenci gençlik «öğrenci» dir de aynı zamanda; yani, bir iş sahibi olmak, kapitalist düzende kendine bir yer elde etmek için, okula gitmektedir. Bilinçli olsun olmasın bu yola girmiştir ve öğrenci olarak, objektif çıkarı, geleceği, kapitalist sömürü düzeninin devamında ve sıhhatli işlemesindedir. «Öğrenciler, kapitalist sistemin korunmasında ve devamında, yüksek öğrenimlerini kapsayan umut ve isteklerini gerçekleştirecek, baştan hazırlanmış şartı görürler.» (Dimitrov)

Bu objektif durum ister istemez gençliğin bilincini de etkiler ve onun kendiliğinden gelme siyasi hareketindeki sürekliliğ ve tutarlılık unsurlarını zayıflatır.

Ama Türkiye gibi ülkelerde kapitalizm her geçen gün iflas ettiğinden, geniş yığınlarla birlikte gençlik de kendi geleceğinin kapitalist düzende olamıyacağını ve kendi kişiliğini ancak bu düzene karşı çıkarak kazanabileceğini hergün daha çok anlamaktadır.

Örgütlü bir mücadelede yer aldığında büyük başarılara aday olan gençliğin dinamizmi ve atılganlığı ise kendi başına bırakıldığında çok ters sonuçlar verebilmektedir. Heyecan unsurunun ağır bastığı bu yapıda, düşüncesiz ve plansız tutum ve davranışlar, disiplinsizlik ve maymun iştahlılık sıksık gençlik hareketine hakim olabilmektedir. Bir de bunlara küçük burjuva aydınının nitelikleri eklendiğinde, işçi sınıfının davasına zarar verici sonuçlar bile doğabilmektedir.

Gençliğin bu olumsuz yanlarını azaltmak, bunların etkisini asgariye indirmek ve onun olumlu yanlarını yükseltmek önümüzde duran en acil görev olarak kendini dayatıyor.

Finans-Kapital gençliği nasıl görmek ister

Gençliğin, kendi sömürü ve vurgun mekanizmasına her zaman karşı koyan bir tehlike olduğunu finans-kapital de çok iyi bilmektedir. Gençliğin dinamizmini etkisiz hale getirmenin yolu onun olumsuz yanlarını okşamaktan, beslemekten geçer. Finans-kapital ve kapıkulları bu amaçla bir çok tedbirler almaktadır. Bunların başında öğrenci gençliği emekçi gençlikten ve sınıflardan soyutlamak, ayırmak gelir. Bu amaçla öğrenim kurumları şehirlerin dışında, günlük hayattan uzak, her türlü konfora haiz bir şekilde kurulur. Derslerinin dışında öğrencilerin yalnızca dans, eğlence, oyun gibi uyutucu şeylerle uğraşmalarına çalışılır. Hatta esrar vs, gibi uyuşturucu madde kullanılması el altından teşvik edilir. Moda, sinema, televizyon gibi modern uyutma araçları da gençlerin üstüne yığılır. Amaç, sosyal olaylardan kopuk, hiçbir maddi gerçekle ilgilenmiyen bir gençlik yaratmaktır.

Ülkemizde de ayni yolları deneyen finans-kapital özellikle 12 Mart sonrasındaki fasist dönemde bu konuda önemli başarılar elde etmiştir; öğrencilerin siyasetle ilgilenmesi engellenmiş, okulları diskotekler ve türlü yoz alışkanlıklar kaplamıştır.

Özetlersek, finans-kapital gençliği, ilerde kendi sömürü mekanizmasında yer alacak olan, derslerinden başka bir şeyle uğraşmıyan, kitlelerden kopuk, bireyci kapıkulları olarak görmek ister ve bunun için çaba gösterir; her çeşit yollara başvurarak kendi çürük demagojisini, yaymaya çalışır.

Sosyalistler bütün bu gerçekleri bilerek gençliği finans-kapitalin ve faşizmin oyunlarından kurtarmak zorundadırlar. Bunun da tek doğru yolu, örgütlü bir mücadele içinde öğrenci ve emekçi gençliğin büyük yığınlarını kaynaştırarak, işçi sınıfının mücadelesine yandaş yapabilmekten geçer.

Gençlik konusundaki incelememizin bu haftaki bölümünü Dimitrov'un şu sözleriyle bitirelim:

«Gençlik kime aitse, gelecek onundur!» sözü doğrudur. Bu basit bir sözcük değil, tarih tarafından onaylanmış bir gerçektir. Bunu asla unutmamalıyız. Gençliği, onun maddi ve kültürel çıkarlarının savunulması uğrunda yürütülen günlük pratik mücadele yoluyla devrimci kavga için kazanıp çekmek gerektir; bu kavga, gençliğin devrimci eğitimi ile birleştirilmelidir.»

ZİKRULLAH KIRMIZI

Kıbrıs Olayları ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi

(1)

SOSYALİSTLER KIBRIS OLAYLARINI NASIL DEĞERLENDİRDİLER?

Geçen sayımızda Kıbrıs meselesinin geçmişte nasıl değerlendirildiğini göstermek maksadıyla incelemeler yapmış ve başlıca iki sosyalist çevrenin, TİP'in ve Türk Solu dergisi etrafındaki sosyalistlerin 1967 Kıbrıs buhranı sırasındaki değerlendirmelerini eleştirmiştik. Ayrıca Aydınlık Sosyalist dergide yayınlanan ve Kıbrıs meselesini işçi sınıfı bilimi açısından doğru şekilde değerlndiren iki yazıyı, hem okuyucuya faydalı olmak hem de yazıları yok farzedip haksızlık etmemek amacıyla bu sayfada yer vermişti. Ancak bu yazıların takdim edildiği başlık, teknik bir yanılma yüzünden «Aydınlık Sosyalist Dergi ve Kıbrıs Sorunu» olarak çıkmıştır. Her ne kadar bu yazılar adı geçen dergide basılmışsa da Türk Solu dergisine yakınlığıyla bilinen bu derginin Kıbrıs meselesindeki tutumunun bu yazılar paralelinde olmadığı kolayca tahmin edilebilir. Nitekim aynı derginin 18. Sayısının 470—473. sahifelerinde yayınlanan bir yazı, meseleye işçi sınıfının bilimi doğrultusunda yaklaşmayan Türk Solu tahlillerine bir hayli yakın bir muhtevadadır.

Öte yandan 1967 Kıbrıs buhranı sırasında yayınlanmakta olan bazı sol yayın organlarında, yine bazı sosyalistlerin Kıbrıs değerlendirmeleri mevcut. Kıbrıs meselesini, çoğunlukla sınıf meselesi olarak değil de «Milli mesele» olarak ele alan ve bir çevreyi veya bir akımı temsil etmeyen bu yazarları ve yazılarını eleştirmeyi gerekli bulmadık.

Ayrıca 1964—65 yıllarında çıkan aylık Sosyal Adalet Dergisinde de Kıbrıs meselesi pek çok kereler haber ve yorum biçiminde ele alınmış. Bazı sayılarında, yazı kurulu başkanlığını o zamanki TİP yöneticilerinden Sadun Aren'in yaptığı bu dergide Kıbrıs meselesine sınıfsal bir analizle yaklaşılmamış olmasına rağmen Türkiye'nin bağımsızlığı açısından Kıbrıs meselesi, genellikle doğru değerlendirilmiş ve Amerikan emperyalizmine bağımlılığı gözler önüne sermesi bakımından Türkiyenin bağımsızlığı doğrultusunda propaganda ve ajitasyon yönünde kullanılmıştır.

Son Kıbrıs olaylarının günümüzde sosyalistler tarafından nasıl değerlendirildiğine gelince; Türkiye Sosyalist İşçi Partisi basın bültenleri ve bildirilerle ayrıca açık oturumlarda Kıbrıs politikasını halkımıza iletmeye çalışmıştır. Kitle dergisi de hem Parti'nin basın bültenlerini yayınlamış, hem de devamlı yorum getirmiştir. Ayrıca İlke Dergisi'nde de Kıbrıs meselesi, işçi sınıfı bilimi açısından ele alınmıştır. Bu arada bazı gençlik örgütleri, meslek örgütleri, sendikalar, eskiden sosyalist parti yöneticiliği yapmış bazı «devrimci» sendikacılar da görüşlerini açıkladılar. Bir kısmının meseleye doğru tahlil ve çözüm yolu getirdiği bu kuruluş ve çevreler sosyalist olmayıp demokratik oldukları için bu görüşlerin eleştirisini buraya almıyoruz.

Bilebildiğimiz kadarıyla son Kıbrıs meselesinde TSİP KİTLE ve İLKE dergileri dışında işçi sınıfı sosyalistlerinin herhangi bir yorumları olmadı. Ancak birçok «solcu» ve «sosyalist» Kıbrıs meselesi hakkında «görüş» belirttiler ki, şovenizm hummasıyla *aceleye getirilmiş* bu görüşlerin işçi sınıfı sosyalizmi ile hiç bir ilişkisi yok.

Bir de 1 Eylül 1974 tarihli Yeni Ortam gazetesinde, kapatılan TİP'in son yöneticilerinden Sadun Aren'in görüşleri çıktı. Bu görüşlerin bazı bölümlerini aşağıya alıyoruz:

«Sadun Aren bir başka soruya karşılık olarak da şunları söylemiştir:

Zaten bu meseleyi, Ada üzerinde Türkiye'nin emellerini göz önünde tutarak değerlendirmek gerekir. Benim bildiğim kadarıyla Türkiye'nin Kıbrıs üzerinde herhangi bir toprak talebi yoktur. Bundan ötürü bir Anayasa ve hukuk düzeni kurulduktan sonra Türk Ordusunun Ada'dan çekilecegiden şüphe etmem. Kıbrıs savaşının Türk ekonomisine yüklediği yük konusundaki soruyu da cevaplayan Aren şöyle konuşmuştur:

Bunu fazla mübalağa etmemek gerekir. Türkiye'nin ekonomik gücü, bu yükü, şimdiki seviyesinde rahatlıkla kaldıracak bir düzeydedir.»

Kıbrıs meselesinin İşçi Sınıfının bilimi açısından doğru bir şekilde konulduğu bir ortamda, şovenizm toz duman ardına gizlenerek yapılan bu kadar sorumsuzca, bukadar işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarlarını hesaba katmayan, bu kadar bilim dışı *«yorum»*u neye yormak lazım bilemiyoruz!..

İşçi sınıfı biliminden nasibi olmayan, ekonomik yükü emekçilerin yükleneceğini görmezlikten gelen bu «görüşler»in, eleştiriye bile ihtiyacı olmadığı kanaatindeyiz.

Aşağıda sadece TSİP basın bülteni ve mektuplarından alınmış bir seri bölümleri veriyoruz. Kitle ve İlke'de çıkan yazı ve yorumların okuyucu tarafından temini mümkün olduğundan, çok yönlü ve detaylı bir yorum getirmek gibi somut faydasına rağmen yerimizin kıtlığı ve Parti'nin açıklamalarının yeterli aydınlanmayı getireceğine olan kanaatimiz nedeniyle bukadarını yeterli gördük.

Kıbrıs'a darbenin yapıldığı gün

«... Bu darbe hareketi hiç kuşkusuz Amerikan emperyalizminin açık güdümündeki Yunan Cuntası tarafından hazırlanmıştır. Yıkılmak istenen bağımsız ve anti-emperyalist Kıbrıs Devletidir. Türkiye bu olaya, Kıbrıs Rum kesiminin bir iç sorunu gözüyle bakamaz. Özellikle Cumhurbaşkanı yardımcısı ve Kıbrıs Türk Cemaati Başkanı Rauf Denktaş'ın darbe hareketini böyle nitelemeye kalkışması, Denktaş ve kliğinin ABD eğilimli ve ulusal bağımsızlık ilkeleriyle taban tabana çelişik politikasının yeni bir belgesi ve kanıtıdır. Türk Hükümetinin olaya aktif bir tavırla eğilmesi ve önümüzdeki günlerde başlayabilecek faşist terörü ve katliamı önlemek üzere gerekli tedbirleri cesaretle alması gerekir.» *(TSİP Bülteni, sayı: 12, 15.7.1974)*

Darbeden bir gün sonra

..... Kıbrıs'ta tezgâhlanan darbe, Amerikan emperyalizminin ve uşağı Yunan Cuntasının ne denli bağımsızlık ve demokrasi düşmanı olduğunu bütün Dünya halklarına bir kez daha apaçık gösterdi.

Kıbrıs'ı bir Nato ülkesi haline getirmek isteyen emperyalizmin bu konudaki nihai planın «ikili Enosis» olduğu açıkça biliniyordu. Bu pek bilinen planın uygulanabilmesi için her şeyden önce emperyalizme karşı bağımsızlık ve demokrasiden yana Kıbrıs Rum halkının karşıya alınması, onların direnmesinin önleyecek komplolar tertip edilmesi gerekiyordu. Bu iş için en uygun maşa kuşkusuz Yunan Cuntası idi.

Şu ana kadarki gelişmeler, Kıbrıs Rum halkının bağımsızlık ve demokrasiye sahip çıkarak, direnmede kararlı bir mücadele vereceğini göstermektedir.

Emperyalizm, ya adadaki iki cemaat arasında çıkacak bir çatışmayı, ya da Yunanistan veya Türkiye'den birinin adaya askeri müdahalesini vesile ederek her iki ülkenin de aralarında kendilerine düşen kesimi işgal etmelerini sağlamak ve böylece «ikili enosis»i bir oldu bitti haline getirmek istemektedir.

Faşist Yunan Cuntası bugün adada fiili bir durum yaratmıştır. Bu fiili durum Kıbrıs halkının özgürlüğünü ve Kıbrıs'ın bağımsızlığını yok edici yönde geliştiği takdirde, Türkiye meseleye mutlaka aktif olarak eğilmeli, ancak bu konuda alacağı tedbirler mutlaka Kıbrıs'ın bağımsızlığını sağlayacak yönde olmalıdır.» *(TSİP Bülteni, sayı: 13.16.974)*

Başbakan'a mektup

«..... Kaçmaz TSİP adına Başbakan Bülent Ecevit'e yolladığı mektupta Kıbrıs'ın bir ABD veya NATO üssü haline getirilmesinin «Kıbrıs halkının, halkımızın, Arap halklarının ve hatta Yunan halkının sömürü ve tahakkümden uzak, özgür ve bağımsız uluslar olarak yaşama istek ve mücadeleleriyle kesin olarak çelişeceğini» belirtti.

TSİP Genel Başkanının Başbakan Bülent Ecevit'e yolladığı mektup şöyle sona ermektedir: «Faşist Yunan Cuntası bugün Ada'da fiili bir durum yaratmış bulunmaktadır. Bu fiili durum Kıbrıs halkının özgürlüğünü ve Kıbrıs'ın bağımsızlığını yokedici bir yönde geliştiği takdirde, Türkiye soruna mutlaka aktif olarak eğilmeli, ancak bu konuda alacağı tedbirler mutlaka Kıbrıs'ın bağımsızlığını sağlayacak yönde olmalıdır. Emperyalizmin «taksim» oyununa gelmekten, hangi koşullar altında olursa olsun kaçınılmalıdır.» *(TSİP Bülteni, sayı 14, 18.7.1974)*

Türkiye'nin, Ada'ya müdahalesinden sonra

«..... Türkiye Sosyalist İşçi Partisi emperyalist etkilerden, NATO üslerinden arınmış, bağımsız ve demokratik bir Kıbrıs devletini Kıbrıs sorununun, Akdeniz'de barışın, halkımızın çıkarlarına da uygun tek çözümü olarak görmüştür.

Bugün, başta Ecevit hükümeti olmak üzere, özgürlük ve demokrasiden yana tüm güçlere, her zamankinden daha önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin başında dünya barışı ve Türkiye halkının çıkarları doğrultusunda, müdahalenin açıklanan amaçlarını sonuna kadar izlemek ve savunmak gelmektedir. Emperyalizmin çeşitli plan ve oyunları karşısında her an uyanık bulunmak, emperyalizmin, Ada'nın bir NATO üssü olarak kalması için her türlü imkânı kullanacağını bilmek zorundayız. Ayrıca emekçi halkların birbirlerine kırdırılmasından başka bir sonuç vermeyecek şoven tutumlara karşı olduğumuzu bildirirken, eğer Ada'da bağımsızlık, özgürlük ve demokrasinin yeniden kurulması içtenlikle isteniyorsa bu konuda çok dikkatli ve titiz olunması gereğine de dikkati çekeriz.

Partimiz Kıbrıs'ın bağımsızlığı, özgürlüğü ve demokrasi yani Kıbrıs halkının kendi kederini tayin hakkı olarak anladığı amaçların sonuna kadar sürdürülmesi, emperyalizmin her türlü oyun ve planına ve şovenizme karşı uyanık bulunulması gereğini bir kere daha tekrarlarken, yurdumuzun ve dünyanın tüm yurtsever, ilerici ve barışsever güçlerinin, üslerden arınmış bağımsız Kıbrıs'ın kurdurulması için sürdürecekleri çabaları destekleyecektir.» *(TSİP Bülteni, sayı: 16, 21.7.1974)*

Emperyalizmin oyunlarına karşı uyarı

«..... Ecevit Hükümeti, Kıbrıs'ın bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü adına ve Kıbrıs'da demokrasi, özgürlük ve kardeşlik sloganlarıyla Kıbrıs'a müdahale yetkisini kullandı. Ne varki, özellikle ABD'nin araya girmesiyle sağlanan ateşkesle birlikte, ilk gün ileri sürülen «Kıbrıs'ın bağımsızlığı, Kıbrıs halkının özgürlüğü ve Kıbrıs'ın toprak bütünlüğü» tezinden sözedilemez oldu.

Bugünden sonra diplomatik yollar denenecektir, masaya oturulacaktır. Ama bütün bu temas ve tartışmaların *birinci maddesi olarak Kıbrıs'ın bağımsızlığı* şart koşulmadıkça, varılacak her türlü çözüm emperyalist kuvvetlerin işine yarayacaktır,

Emperyalizmin çıkarına olan bir çözümün ise halkımıza ve dünya halklarına yararlı olmasına imkân yoktur.» *(TSİP Bülteni, Sayı: 17, 23.7.1974)*

Başbakan'a ikinci mektup

«..... 20 Temmuz müdahalesi sırasında, emperyalizmin oyununa gelmemek için son derece dikkatli davranmak gerektiğini ve müdahalenin amaçları olarak belirtilen «Kıbrıs'ın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve demokratik anayasal düzenin iadesi» esasının mutlaka korunması gerektiğini belirttik. Bu amaçtan sapan bir müdahale, emperyalizmin taksim oyununa gelmek olacaktır. Bugün, bu kuşkularımızın ve korkularımızın doğru çıkma yolunda olduğunu üzülerek görüyoruz.

Bağımsızlık amacıyla başladığı ileri sürülen müdahalenin bu amacı kısa zamanda unutuldu, hatta bağımsızlığın ve toprak bütünlüğünün başlıca savunucusu olduğunuz halde, olaylar aksi yönde gelişti ve hala da gelişmekte.

Şovenizmin, sıçradığı yeri saran bir alev olduğunu ve bir kere yerleşti mi, yıllar yılı kökleşeceğini ve barış için, halkların kardeşliği için ve Türkiye halkının uzun vadeli çıkarları için nasıl bir engel olduğunu çok iyi bildiğinizi tahmin ediyoruz. Bugün Türkiye'de şovenizm, artık en umulmadık yerleri bile sarmıştır. Artık ok yaydan çıkmış ve kamuoyu Kıbrıs konusunda hiçbir şeyle yetinmez duruma gelmiştir. Bu ortamın yaratılmasında, emperyalist güçlerin ve yerli ortaklarının büyük payı olmuştur.

Cenevre konferansı ve sonrası, Yunanistan'ın saldırganlık sürdürmediğini, şu ana kadar Türkiye'nin müdahalesine tepki göstermediğini ortaya koymuştur. Buna rağmen, Kıbrıs'ta sürdürülen harekât bir güç gösterisi görünümünü kazanmış ve artık Ada'nın bağımsızlığı, bütünlüğü kavramları büsbütün unutulmuştur. Bu arada Akdeniz dengesi ve dünya barışı büyük yaralar almakta; Türkiye halkının Yunanistan halkına düşman etmekte çıkarları bulunanların, savaştan kâr umanların, Kıbrıs'ı bir emperyalist üs haline getirmek isteyenlerin istekleri gerçekleşmektedir.

Artık Ada'nın bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü amacından uzaklaşan girişimlerin, günlük heyecanlara ve şovenizme kapılarak desteklediği, şoven duyguların, kinlerin en üst seviyeye vardığı şu günlerde bir başka gelişme daha olmuştur. Yunanistan'ın ABD'ye olan küskünlüğünü göstermek amacıyla NATO'nun askeri bünyesinden çekildiğini bildirmesi ve şu sıralarda komşu ülkede oluşan ciddi anti - Amerikan hava da ABD'yi Türkiye'ye destek olmaya itmektedir. ABD gayet iyi bilmektedir ki, Kıbrıs'ın Türkiye'nin istediği veya razı olabileceği şartlarda taksim edilmesini desteklerse ve bu taksim orta sol bir iktidar vasıtasıyla gerçekleştirilirse, Türkiye'de geniş kitleler arasında kısa vadeli de olsa Amerikan düşmanlığının gelişmesi önlenecek, hatta ABD dostluğundan bahsedilebilinecektir. Bütün bunların üstüne, «solcu» başbakan elde edilen sonucu «Amerikan dostluğu»na bağlıyor ve bunu kendi ağzıyla bütün Türkiye halkına duyuruyorsa, ABD için artık «Türkiye'de ölüm yoktur». Bu şartlarda, ABD emperyalizminin Türkiye'ye ve Türkiye'nin kontrolündeki Kıbrıs kesimine daha güçlü bir şekilde yerleşmek için bütün imkânları kullanacağından şüphe edilmemelidir. Ve pek bilinen bir gerçek, emperyalizme elini kaptıranın kolunu kurtaramadığıdır.

Artık Ada'nın bağımsızlığını ortadan kaldırmaya yönelmiş olan emperyalist güçlerin ve yerli ortaklarının gösterdikleri doğrultuda gelişen Kıbrıs politikası, yanlış bir yola girmiştir. Her geçen gün Türkiye ABD emperyalizmine biraz daha itilmeye başlanmıştır.

Kıbrıs konusundaki görüşlerimizi bildirirken, son Kıbrıs politikası sebebiyle ülkemizin bütün dünya halkları karşısında haksız ve yalnız bir durumda bırakıldığına dikkatinizi çeker, dünya halklarının kardeşliğini savunan, bağımsızlıkçı ve özgürlükçü bir politikaya dönülmesi için zatialinizi uyarmayı tarihi bir görev biliriz.» *(15 Ağustos 1974)*

«..... Başbakan Ecevit'in dün verdiği beyanat ise Kıbrıs meselesinin siyasi iktidar açısından nasıl çözünlendiğinin noktalanması olmaktadır. Başbakan'ın, halkımızın en büyük düşmanı ABD emperyalizmi yönetimindeki Nato'dan Yunanistan'ın ayrılmasıyla boşalacak yeri Türkiye'nin doldurabileceğini söylemesi, bütün emekçi halkımız, tüm ilerici yurtseverlerimiz tarafından büyük bir üzüntü ve tepki ile karşılanacak niteliktedir. Halkımız, kendisinin ve tüm dünya Kıbrıs»ı gerçekleştirmek yerine, bağımsızlığı yok edilmiş bir Kıbrıs, Nato'ya ve ABD emperyalizmine daha bağımlı hale getirilmiş bir Türkiye'nin yaratılmasında emperyalizmin oyunlarına angaje olan yerli sosyal demokrasinin bu sınır tanımayan tutarsızlığını büyük bir kırgınlık ve ibretle izlemektedir» *(TSİP Bülteni, sayı 24, 24 Ağustos 1974)*

«Partimizin tüm üslerden arınmış, bağımsız ve demokratik Kıbrıs tezi: Ortadoğu'da ve Kıbrıs'ta emekçi halkların çıkarlarını temsil eden tek doğru politikadır.

Bugün yaratılmış olan fiili durumda Kıbrıs'ın bağımsızlığından sözetmek mümkün değildir.

Kıbrıs'taki Türk emekçilerine uygulanan baskı ve terörün Kıbrıs'taki Rum faşistleri tarafından uygulandığı açıktır. Türkeş komandolarının cinayetlerinden, kontr-gerilla işkencelerine kadar ülkemizde de faşistler aynı uygulamaları yapmışlardır. Ayrıca Kıbrıs'lı Türk faşistleri de Kıbrıs'lı Türk devrimciler üzerinde aynı terörü sürdürmektedir. Gene Kıbrıs'lı Rum faşistleri Rum emekçileri ve devrimcileri üzerinde aynı cinayetleri ve baskıları uygulamaktadırlar.

«... Daha önceki olaylarda da belirttiğimiz gibi, Kıbrıs'daki Türk asıllı emekçiler üzerine öteden beri uygulanmakta olan jenosid hareketi emperyalizm uşağı çeşitli Rum faşistleri tarafından sürdürülmektedir. Kıbrıs'taki EOKA'cı faşistler masum Türk emekçilerini kitle halinde katlederek süfli ideolojilerine ve onun arkasındaki uluslararası sermayeye uşaklıklarını ispat etmektedirler. Son olarak açığa çıkan jenosid olaylarını, emekçi halklar adına, sosyalizm ve demokrasi adına şiddetle telin ederiz.

Rum faşistleri Yunan subayları ile birlikte bir buçuk ay önce, binlerce Rum sosyalist ve yurtseverlerini katlettiklerini ve gene Kıbrıs'lı Türk faşistlerin, Kıbrıs'lı Türk devrimcileri öldürdüğünü düşünürsek, faşizmin kara yüzünün dünyanın her yanında aynı olduğunu görürüz.

Partimiz Kıbrıs'taki faşizmin bu yeni cinayetini şiddetle telin eder, halkların bağımsızlığı ve kardeşliği, emekçilerin birliği adına, tüm dünya devrimci, emekçi güçlerinin kinini paylaşır.» *(TSİP bülteni. Sayı 25 2 Eylül 1974)*

Emperyalizm ergeç çöküp gidecek

Orta Doğu'yu terketmek istemeyen emperyalizm Amerika aracılığıyla Kıbrıs'da faşist Sampson çetesini bir CİA darbesiyle işbaşına getirmiş ve emekçi halkın öncü militanlarının bir kısmını katletmiştir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Kıbrıs'ın kendi toprak bütünlüğü içinde bağımsız ve demokratik, özgür bir ülke olarak kalması, adadaki tüm emekçi halkın haklarının korunması ve geliştirilmesi ve kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri için sonuna kadar mücadele etmeği görev bilir.

Emperyalizm er geç ve mutlaka göçüp gidecek, yeryüzünde barışın ve özgürlüğün, kardeşliğin zafer bayrağı mutlaka ama mutlaka daha da yükselerek dalgalanacaktır. Gerçek ve kalıcı barışı kuracak güç ise hiç şüphesiz özgür, demokrat ve yiğit emekçi kitleler olacaktır. *(TSİP'nin 4 Ağustos 1974, Emekçi Halkımıza» bildirisinden)*

Yukarıya almış olduğumuz bölümler TSİP'nin Kıbrıs görüşünü açık bir şekilde gözler önüne seriyor. Ayrıca bir bültenin kapsam ve sınırları içine sığması mümkün olmayan, işçi sınıfı bilimi doğrultusunda tahlil ve yorumları gerek Kitle gerekse İlke'de bulmak mümkün. Şovenizmin böylesine yoğun bir şekilde ortalığı kapladığı bir ortamda, işçi sınıfı ve emekçi halkın çıkarlarından ve işçi sınıfı biliminden en ufak bir taviz verilmediği apaçık ortada.

Şovenizmin, bu kadar güçlü olmasa da bir hayli etken olduğu 1967 buhranında ise, o zamanki sosyalist çevreleri günün şartlarından nasıl etkilendiklerini, nasıl sınıf gerçeğini bir kenara bırakıp «millici» kesildiklerini, nasıl anti-emperyalist mücadeleyi Kıbrıs'tan başlatmayı düşlediklerini önceki sayılarımızda örnekleriyle gördük. Bu tutumda dozaj bakımından çizmeyi bir hayli aşmış olan Türk Solu dergisinin «zinde güçlere» seslenmek ve onları «ajite» etmek gibi çok özel ve çok «devrimci» bir niyeti olduğunu görmemek imkânsız. Ancak bir daha belirtelim ki, her iki çevre de, sınıf tahlilini esas almasa bile, Kıbrıs'daki şu veya bu çözümün, gerek emekçi halkımız gerekse Kıbrıs ve tüm dünya halkları açısından nasıl bir sonuç vereceğini gözönünde tutmasa bile, serinkanlı olduklarında «Bağımsız, tüm yabancı üslerden arınmış ve demokratik bir Kıbrıs» şiarını doğru olarak benimsemiş ve daima savunmuştur.

Gençlik işçi sınıfının ve emekçi halkın safında yer alacaktır

Sosyalistler olarak devrimci mücadelemizde en çok önem vermemiz gereken konulardan biri de gençlik sorunudur. Özellikle az gelişmiş ve emperyalizmin sömürüsü altında bir ülke olan Türkiye'de bu sorun daha da önem kazanmaktadır. Gençlik ülkemizdeki bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin vazgeçilmez bir unsurudur.

Devrim mücadelesinin ancak işçi sınıfının öncülüğünde ki emekçi halkın kendi örgütlü eylemiyle başarıya ulaşacağını savunan sosyalistler, gençliğe de bu mücadeledeki yeri bakımından bakmak ve gençlik sorununu bu amaçla ele almak zorundadırlar.

Gençliği ele alırken herzaman öğrenci gençlik ile emekçi gençlik ayırımına dikkat etmek gerekir. Gençlik deyince yalnızca öğrenci gençliği anlamak ve devrimci mücadelenin gereklerini yerine getirirken yalnızca öğrenci gençliği hesaba katmak, bu mücadeleye çok şeyler kaybettirir. Sosyalist hareket bir aydın hareketi olarak sürdüğü sürece, gençliğin sadece öğrencilerden ibaret kabul etmesi onun doğal tavrıdır, ama işçi sınıfını örgütlemeyi, sosyalizmle işçi sınıfı hareketini birleştirmeyi amaçlayan gerçek işçi sınıfı devrimcileri ve partisi için gençliğin diğer unsurunu, emekçi gençliği, görmezlikten gelmek söz konusu olamaz.

Gençliği böylece objektif durumuyla ele aldığımızda önümüzdeki görevin ne olduğu da hemen ortaya çıkar: Öğrenci ve emekçi gençliğin kaynaşması, beraberce demokrasi ve sosyalizm mücadelesindeki yerini örgütlü bir şekilde almasını sağlamak.

İlerki sayılarımızda bu görevin yerine getirilmesi için somut olarak neler yapabileceğimizi, bunun için geçmişteki gençlik hareketini ve sosyalistlerin buradaki tavırlarını nasıl değerlendirmemiz gerektiğini incelemeye çalışacağız. Bu yazımızda ise gençliğin genel özellikleri ve Türkiye'de gençliğin önemi üzerinde duracağız.

Gençlik ilericidir

Emekçi gençlik deyince sürekli veya geçici olarak işgücünü satarak yaşayan gençleri anlıyoruz. Fabrika ve işyerlerinde işçi olarak çalışan, esnaf ve zanaatkârların yanında çırak ve yardımcı olarak çalışan gençler hep bu kategoriye girerler. Kapitalist düzende, her zaman diğer işçi ve emekçilerden çok daha kötü şartlarda yaşamaya mahkum olan bu gençler, üretimin için de oldukları için, kendilerine sömürüyü ve düzenin baskısını dolaysız olarak hissettiren içinde yaşadıkları maddi ortamın sonucu sınıf bilincine ulaşmaya ve mücadeleye katılmaya objektif olarak hazırdırlar.

Üretimden kopuk olan öğrenci gençliğe gelince, bunların maddi ortamı kavramaları, düzenin kötülüklerini ve kapitalizmin gerçek yüzünü yaşamaları dolaylı olarak gerçekleşir. Ülkemizdeki öğrenci gençliğin büyük çoğunluğu küçük burjuva ve emekçi kökenlidir, ama kendi başına bir sınıf olmadığı için, gençlik her zaman bu sınıflar tarafından *dolaylı* olarak etkilenir. Emperyalizmin sömürüsü altındaki ülkemizde dolaylı da olsa bu etkilenme, gençliğin sömürü ve baskıyı, işsizlik ve pahalılığı her gün sırtında hissetmesine, emekçi halkın genel hoşnutsuzluğunu paylaşmasına yetmektedir. Maddi çevrenin bu etkisinin dışında gençliğin öğrenci olması, aydın olması, fikir üretmeye açık bir yapıda olması gerçeği de vardır. Bu, düşünceye açıklık, ister istemez devrimci düşünceye, demokratik düşünceye de açık olmayı birlikte getirir. İlerici ve devrimci düşüncenin her geçen gün dünya çapında kazandığı başarılar ve ilerlemeler doğal olarak Türkiye gençliğini de etkilemekte ve bu durum ülkedeki ekonomik çıkmazla birleşince, gençliğin büyük yığınları ilerici ve demokratik güçlerin safında yer almaktadır.

Diğer sınıf ve tabakalardan gençliği ayıran önemli bir unsur da, onun dinamik, heyecanlı ve atılgan olmasıdır. Maddi koşulların ve bozuklukların ne denlerini üstünkörü de olsa kavrama yeteneği bu yapısal dinamizmle birleşince, gençlik kitleleri kolayca haklı ve ilerici, demokrat isteklerle ortaya çıkabilmekte, sömürü düzeni ile olan uyuşmazlığını sergileyebilmekte ve güçlü bir

(Sayfayı çeviriniz)